REDACȚIUNEA
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

(Numĕr de Duminecă 20).

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 109.—Anul LXVI. Brașov, Duminecă 18 (31) Maiŭ. 1903.

O armată, un spirit, un stég.

Ce ușor ar fi sĕ ne înțelegem ca Românĭ, ca cetățenĭ, ca ómenĭ, décă fie-care ar judeca lucrurile și întêmplările cuminte, cum se cade și fără patimă. Dér părerile ómenilor sunt mult deosebite, fiind-că mult deosebite sunt și crescerea, viéța, datinele, școla, cunoscințele, firea și deprinderile lor. Din causa acésta și a nenumĕratelor patimĭ ce-i stăpânesc, ivindu-se necontenit icĭ și colo, este așa de greu a ajunge la o înțelegere și procedere comună.

Chemarea educațiunei în familie și în școlă este de a pregăti pe om din cea mai fragedă copilărie, ca sĕ fie folositor familiei, societății, națiunei și patriei sale. Acésta érășĭ numai așa se póte décă omul învață de cu vreme a-șĭ iubi pe semenii, pe frații și pe soții sĕi, a-șĭ sci înfrêna poftele și pasiunile ca sĕ pótă trăi în bună pace și înțelegere unii cu alții. Tóte în lumea asta trebuesc învĕțate și așa și meșteșugul de a trăi, a umbla și a-se învêrti cu ómenii. Temeiul lucrului este ca sĕ învețĭ a pĕtrunde de cu vreme, că cel mai mare interes al tĕu, ca membru al familiei, al societății și al națiunei tale este a sci trăi și conlucra în armonie cu cei mai de-aprópe ai tĕi, cu frații și conaționalii tĕi, cu carĭ ai comună originea, limba, datinele, naționalitatea și ai comune interesele de esistență ale acestora.

Acea familie va fi mai înfloritóre și mai fericită, ai căreia membrii, vor fi mai strêns legațĭ între sine, se vor iubi și se vor respecta mai mult unii pe alții și prin urmare se vor și ajuta mai mult.

Așa se întêmplă și cu națiunile. Poetul nostru ne spune cu cuvinte destul de puternice, că a pismei rĕutate și órba neunire le nimicesc și le putreḑesc rădăcinile. Numai în buna armonie și înțelegere póte fi mântuire și acésta mai ales pentru popórele asuprite și amenințate în a lor esistență.

Și ce anume le póte mântui? Puterea lor proprie înainte de tóte, acea putere, de care au parte națiunile atuncĭ, când fiiĭ lor devotațĭ ajung a pricepe, că numai luptând umĕr la umĕr, unul pentru toțĭ și toțĭ pentru unul, pot sĕ facă sĕ fie respectate de amicĭ și de inimicĭ.

Numai un popor ce scie sĕ facă a fi respectat are sorțĭ de isbândă în lupta pentru drepturile sale. Décă de veacurĭ noi Românii am fost despoiațĭ de drepturile nóstre, causa nu au fost atât prigonirile barbare ce am trebuit sĕ le îndurăm, cât mai mult órba neunire la Carpațĭ.

Cele de mai sus le spunem, pentru-ca s'arĕtăm cetitorilor noștri de ce în ḑilele grele de aḑĭ ce le strĕbate poporul nostru dintre Tisa și Carpațĭ, el are așa de mare lipsă ca fiiĭ sĕi sĕ fie înainte de tóte tarĭ prin legătura și înțelegerea dintre ei.

Étă de ce orĭ de câte-orĭ e vorbă de luptele nóstre politice, trebue sĕ ținem tare și nestrămutat la temelia pe care am așeḑat noi legătura frăției séu solidaritatea nóstră. Acéstă temelie este programul nostru național, ce l'am statorit cu toții în cea mai frățéscă înțelegere la 1881 și care de atuncĭ a rĕmas neschimbat și nestrămutat programul partidului nostru național.

Numai aceia, carĭ l'au făcut și l'au înscris pe stégul lor pot sĕ-l schimbe séu sĕ mai adaugă la el, și acesta este poporul nostru întreg din Ardél, Bănat și Țéra unguréscă, care șĭ-a trimis delegații sĕi la conferența națională din 1881, carĭ au hotărît ceea ce au hotărît în numele sĕu. Și ceea-ce s'a hotărît la 1881 a fost întărit de conferențele nóstre naționale ce s'au ținut cu liberul concurs al întregului popor în cei ḑece anĭ ce au urmat conferenței din 1881.

Sĕ nu ne vie decĭ nimenĭ cu hîr cu mîr, că așa, că pe dincolea, sĕ vrea sĕ rĕstórne temelia pactului nostru, în puterea căruia ne-am legat toțĭ Românii, dela Olt până la Crișurĭ și dela Mureș până la Someș, sĕ fim un popor strîns unit în postulatele, în dorințele, aspirațiunile și în luptele sale.

Până acuma am stat cu toții sub un stég, a fost vorbă de luptătorĭ ai causei drepte, dér nu s'a făcut nicĭ o deosebire între aceștia de sunt mai învĕțațĭ séu mai puținĭ învĕțațĭ, mai bĕtrânĭ séu mai tinerĭ, mai bogațĭ séu mai sĕracĭ. O armată, un spirit, un stég, acésta a fost devisa celor ce au înființat cu concursul tuturor fiilor poporului nostru, partidul nostru național.

Tinerețele nu dau privilegiu, îndreptățire deosebită nimĕnui, ci din contră cu cât omul este mai tînĕr, cu atât trebue sĕ fie mai atent, mai ascultător, mai neînduplecat în a lupta cu credință pentru stég, cu atât mai gata a muri în apĕrarea lui.

Aceia, carĭ sub cuvênt că sunt din tînĕra generațiune, umblă sĕ rĕstórne acest principiu sfânt, ce a esistat de când e lumea și va esista și sĕ-și croiéscă după placul lor credeul care numai unul póte sĕ fie pentru toțĭ, sunt pierduțĭ pentru națiune, căcĭ vor rĕtăci pe drumurĭ strĕine și în ora supremă ei nu vor mai auḑi glasul ei.

Din Bucovina. *„Deșteptarea“* din Cernăuțĭ scrie: Lunĭ în 25 l. c. Comitetul central al partidului poporal național a ținut o ședință plenară. Asupra decisiunilor luate se păstréză discrețiune. — Marțĭ în 26 l. c. Dirigența partidelor române unite a ținut o ședință. In decursul ei s'a accentuat continuarea acordului politic cu partidele armeno-polon și german și s'a discutat asupra creării unei băncĭ a țĕrii și asupra reformei electorale“.

Manifestul Dalmatinilor.

Deputații croațĭ din Dalmația, Istria și Triest, — cărora li-s'a refusat audiența ce-o ceruseră la Majestatea Sa monarchul în favorul Croaților — au hotărît sĕ-șĭ esprime printr'un manifest simpatiile lor pentru poporațiunea din Croația.

In manifest ei spun, că deși audiența li-s'a refusat, totușĭ ei se întorc satisfăcuțĭ în patria lor, avênd consciința, că în momentul doliului național șĭ-au împlinit consciențios datoria și sunt îndreptățițĭ la presupunerea, că procederea lor nu va rĕmâne fără de resultat. Despre causele mișcării Croaților manifestul ḑice următórele:

3% a poporațiunei se bucură de drepturĭ escepționale. In aceste 3% figuréză funcționarii statului, carĭ nu cutéză a vota contra candidaților guvernamentalĭ. Majoritatea se înșghebéză la alegerĭ prin violență și forță. Pressa este suprimată în așa chip, cum nu se mai întêmplă în nicĭ o parte a lumei: ḑiarele opoziționale sunt prigonite cu amenḑĭ și confiscărĭ. Autonomie comunală nu esistă și în general, întréga viéță autonomă e știrbită. Nu e mai bună nicĭ situația economică. In urma raportului cu Ungaria, Croația nu póte întrebuința spre scopurile sale decât 40% din venitele ce se încaséză, în realitate însĕ cheltuesce și mai puțin. Dările nu mai pot fi suportate, urmarea este, că 10% a poporațiunei a emi-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Celcaș.

De Maxim Gorki.

(Urmare).

Băiatul ascultase cu ochii holbațĭ și cu gura căscată. Pe fața lui rotundă sĕ citea mirare și încântare. Dér când înțelese că vagabondul mințea, plescăi cu limba și pufni de rîs. Celcaș rĕmase serios și zîmbi pe sub mustățĭ.

— Mĕ, ce ciudat eștĭ tu! Spui lucrurile par'că ar fi chiar așa. Nu ḑĕu, mai de mult...

— Ei, eu ce-țĭ spun? Și eu spun că acolo, mai de mult...

— Ia fugĭ! și făcù cu mâna. Eștĭ cismar? Orĭ póte croitor? Tu, chiar tu!

— Eu? întrebà Celcaș; după un timp rĕspunse: sunt pescar.

— Pescar? Auḑĭ! Prindĭ pește?

— De ce numai decât pesce? Pescarii de aicĭ nu prind numai pescĭ. Pescuesc mai mult înecațĭ, ancore vechĭ și vapóre scufundate. De tóte. Sunt anume undițĭ pentru astea.

— Mințĭ mereu. Eștĭ și tu póte din pescarii ceia carĭ cântă într'ascuns:

Noi aruncăm plasa
Pe malurĭ uscate,
In șoprone și hambare...

— Ai vĕḑut tu de ăștia? întrebà Celcaș uitându-se zìmbind și gândind că băiatul ăsta trebue sĕ fie tare prost.

— Nu. Unde era sĕ-i vĕd? Am auḑit numai.

— Ițĭ plac?

— Cine, ei? Incă cum! E un popor liber, neatêrnat.

— Și ce 'țĭ e libertatea? Ițĭ place ție libertatea?

— Cum nu mĭ-ar plăcea? Eștĭ stăpân pe tine, te ducĭ unde vréi și facĭ ce-țĭ place. Cum sĕ nu-mĭ placă! Când te pricepĭ sĕ veḑĭ de tine și nu te apasă nimic, e viéța cea mai frumósă. Poțĭ sĕ țĭ îngădui ce vréi, numai sĕ nu uițĭ de Dumneḑeu!

Celcaș scuipà disprețuitor și-șĭ întrerupse întrebările, întorcênd fața.

— Cu mine, uite cum e, urmă băiatul care se pornise acum: tata a murit, gospodăria e mică, mama e bĕtrâna și pămêntul e stors. Ce sĕ fac acolo? Trebue sĕ trăescĭ, dér cum? Nicĭ eu nu sciu. Era sĕ mĕ însor cu fata unui om cu stare. Bine, de ar fi dat fetei partea ei! Dér socrul, al naibei, nu vrea. Așa că eu trebue sĕ-mĭ îndoiŭ spinarea multă vreme pentru el, anĭ de-arêndul. Veḑĭ tu, așa stau lucrurile. De a-șĭ putea câștiga vre-o sută, o sută cincĭdecĭ de ruble, m'așĭ face eu stăpân și i-așĭ arăta eu lui Antip. „Vréi sĕ-i dai Martei partea ei? Nu? Atuncĭ bine. Nu e numai ea fată în sat“. Și atuncĭ a-șĭ fi liber și stăpân. Da!

Băiatul oftà: Și acum n'am alt-ceva de făcut decât sĕ mĕ fac ginere. Tocmai mĕ gândeam sĕ plec la Kubani, bag numai decât douĕ sute. de ruble la buzunar — și asta e! Atuncĭ așĭ fi bogat. Pána acum nu e însĕ nimic. A rĕmas baltă din tóte. Trebue sĕ mĕ fac ginere, muncitor cu ḑiua, căcĭ stăpân nu-i chip sĕ mĕ fac. Ah, da!....

Băiatul n'avea de loc poftă sĕ se facă ginere. Fața i-se posomorîse și privea trist. Se svîrcolea neliniștit pe jos și Celcaș tresări. Rĕmâsese pe gândurĭ la povestirea băiatului. Celcaș nu mai avea chef de vorbă, totușĭ întrebà:

— Și acum unde te ducĭ?

— Unde sĕ mĕ duc? Acasă, firesce.

— De unde sĕ sciu eu, frățióre.... Póte vréi sĕ te ducĭ în Turcia!...

— In Turcia? întrebà băiatul tărăgănat. Merge vre-un creștin acolo? Ce spui?

— Ce prost mai eștĭ! ḑice Celcaș, oftând și se întórse érășĭ. Acum îi era scârbă sĕ mai spue vre-o vorbă biatului. Băiatul ăsta voinic de la țéră deșteptà în el ceva, un simțĕmênt vag de ciudă, care în contra voinței lui prinse rădĕcinĭ și-l mișcă în adêncul sufletului, împedecându-l de a-se reculege și a cântări tot ce avea de făcut în nóptea asta.

Băiatul, după ce-l ocărîse, mormăia și se uita din când în când strîmb la Celcaș. Obrajii i-se umflau într'un mod caraghios și strîmbând ochi, clipea des. Nu se așteptase ca convorbirea cu vagabondul ăsta bărbos sĕ ia un sfêrșit atât de repede și de infruntător.

Vagabondul nicĭ nu se mai uita la el. Șuera gânditor, bătând cu talpa lui gólă, murdară, tactul pe trotuar.

Băiatul avea poftă sĕ se rĕsbune.

— Hei, mĕ, pescarule! Bei ades? voia el sĕ spuie, dér în acelașĭ moment pescarul 'șĭ întórse repede fața și-l întrebà:

— Ascultă, băețele, vréi sĕ lucrezi la nópte cu mine? Ei, rĕspunde repede.

— Cum sĕ lucrez? întrebà băiatul bănuitor.

— Ei cum!.... Așa cum îțĭ voiŭ spune eu. Prindem pește. Tu vîslescĭ....

— Așa, de ce nu? Asta merge, voiŭ lucra. Numai una.... Se nu întru în vre-o

grat în America. Sporind emigrările scade puterea economică a țerii și am ajuns deja acolo, încât guvernul autonom, care este unic în parlamentarism, n'are budget și nicĭ nu póte face un proiect de budget. La asta se mai adauge sistemul de guvernare, care permite, ca drepturile garantate ale Croaților sĕ fie încălcate. Astfel la căile ferate din Croația și la alte funcțiunĭ publice se impune limba maghiară ca limbă oficială.

Un gravamen este și acela, că la oficiolatele croate se pun stindarde maghiare, ceea-ce se opune legii fundamentale, care numai un stindard recunósce pentru Croația: stindardul croat, ér în afacerile comune cu Ungaria este a-se întrebuința stindardul unit maghiar și croat și ast-fel de emblemă. Croații nu voesc alt-ceva, decât ca drepturile garantate în pact sĕ fie respectate și sĕ nu li-se confisce libertatea cetățenéscă.

Manifestul esprimă de încheiere speranța, că Croații îșĭ vor realisa idealul lor național, sprijinițĭ fiind moralicesce de simpatiile lumei civilisate și de toțĭ frații lor Slavĭ.

† Teofil Frâncu.

Cetitorii foiei nóstre de Duminecă se vor întrista mult, aflând de mórtea prea timpurie a lui Teofil Frâncu, pe care îl cunosc așa de bine din articulii ce i-a publicat anĭ mulțĭ de-arêndul în foișóra „Gazetei“. Nu numai odată vechiul și mult regretatul diarist și colaborator al diarului nostru va fi mișcat pe cetitorĭ prin iubirea sa către tot ce este românesc și prin avêntul ideal al cugetărilor sale.

„Preumblările din Bucurescĭ“, ce le-a publicat mai cu sémă în fóia de Dumineca, cuprind tóte tainele simțirei și a cugetărei sale nobile. In Februarie a publicat cea din urmă foișóră sub acest titlu. Le scrisese cu plăcere și voios. Primăvara însĕ, cu vênturile ei, l'a trântit la pământ.

Inainte cu dece dile simțindu-se fórte slăbit a plecat cu concediu acasă în Transilvania la Benic, unde s'a născut. Dorința lui a fost sĕ fie înmormêntat de consătenii sĕi românĭ, carĭ încă din frageda sa copilărie au sădit în inima lui iubire pentru poporul român până la mormênt și pentru care iubire mult a suferit în Ardeal ca și în țéra românéscă. In Ardeal a fost prigonit pentru-că ca procuror la Făgăraș a apĕrat dreptul limbei române. De aceea a trecut în România, unde a fost diarist și mai târdiu șef de birou în direcțiunea pentru șcólele secundare la ministeriul de instrucțiune publică.

Pentru scrierile sale literare „Rotacismul la *Moțĭ și Istrienĭ*“ (Bucurescĭ 1886) și „Românii din munții apusenĭ *Moții* (Bucurescĭ 1888) Maj. Sa regele Carol I al României l'a decorat cu medalia „Bene merenti“ (pentru merite) și cu „Coróna României“ în gradul de cavaler.

Rĕposatul ca semn de recunoscință către părinții și consătenii sĕi a lăsat mica sa proprietate din comuna natală parochiei bisericei române unite din Benic.

Odihnesce în pace suflet nobil și memoria ta fie în vecĭ neuitată!

*

Inmormêntarea lui Teofil Frâncu s'a sĕvîrșit Vinerĭ după ámiadĭ în Benic. Pe cosciugul sĕu a fost depusă între altele și o frumósă cunună de laurĭ, avênd pe pantlică roșie inscripția în aur *„Neuitatului Teofil Frâncu — Amicii din Brașov“.*

Polonii și Maghiarii.

Polonii tot-déuna au simpatisat cu Maghiarii. Prietinia între ei era veche și s'a manifestat mai ales în timpul revoluțiunii de la 48/49.

In timpul din urmă însĕ relațiile de prietinie între Polonĭ și Maghiarĭ s'au cam stricat, ba decă e sĕ judecăm după cele ce s'au petrecut dilele acestea la clubul slav din Cracovia, vechia prietinie maghiaro-polonă s'a dus pe copcă. Ĕtă anume ce se anunță din Cracovia:

Profesorul August *Sokolowski* a ținut la clubul slav o conferență sub titlul *„Raportul între Maghiarĭ și Slavĭ“*. Conferențiarul a făcut o escursiune istorică pe care a încheiat'o astfel:

„Noi condamnăm orĭ-care violațiune ce se aduce drepturilor naționale, mai ales atuncĭ, când e vorba de frații noștri Slavĭ. Regretăm sincer, că *nedreptatea o fac Maghiarii*, adecă un popor de care ne légă o veche amiciție. Noi dorim numai, ca politicianii maghiarĭ sĕ vină cât mai curênd la convingerea, că numai dreptatea ce o vor manifesta față cu Slavii póte sĕ mântuéscă statul ungar de catastrofă. Pericolul panslavismului nu este între actualele împrejurărĭ decât, o utopie. Ar fi o norocire pentru Ungaria, decă s'ar reîntórce la principiile fundamentale ale lui Francisc Deak, care a garantat naționalităților nemaghiare drepturĭ, carĭ, durere, nu se practică adĭ. Când ne esprimăm așa-dér *simpatiile pentru luptele Croaților*, apelăm tot-odată la resonul politic al bărbaților de stat maghiarĭ.“

Urmà apoi o discusiune interesantă. Profesorul *Jablonovsky* a declarat, că *„tradiția fraternisării cu Maghiarii*, care a fost atât de puternică la *Polonĭ* în prima jumĕtate a veacului 19, *adĭ și-a perdut dreptul de esistență.* Trebue sĕ se facă deosebire — dise — între Ungaria și Maghiarĭ. Simpatiile Polonilor s'au manifestat față de acea Ungarie, care a format armonia diferitelor naționalitățĭ, ér *nu față cu rassa poporului maghiar*, care mai târdiu s'a pus în fruntea Ungariei și a apăsat pe celelalte popóre. Adĭ poporul polon trebue — încheiă oratorul — sĕ fie solidar cu Slavii, sĕ se lupte pentru drepturile lor și se dea viuă espresiune simpatiei sale față cu poporul croat.“

„Nowa Reforma“, una din cele mai fruntașe foi polone, scriind despre tema acésta, dice:

„Au fost timpurĭ când Polonii și Maghiarii s'au luptat împreună pentru libertate. Astădĭ însĕ Polonilor nu li-e permis a privi indiferențĭ, cum abuséză Maghiarii de libertatea eluptată, cum asupresc pe frații noștri și cum îșĭ aruncă în cumpĕnă influența lor până și în Austria...“

Notițele acestea le luăm după diarele maghiare din Budapesta. „Magyarország“ dice, că incidentul acesta dovedesce, că faimósa prietinie polono-maghiară, care pe vremurĭ a fost pecetluită și cu sânge, este adĭ oficios denunțată din Cracovia.

Congregațiunea comitatului Brașov.

Erĭ, Vinerĭ s'a ținut congregația de primăvară a comitatului Brașov sub președința fișpanului conte Stefan *Lázár*.

După-ce d-l viceșpan Dr. *Jekel* a cetit raportul despre cele petrecute în jumĕtatea de an din urmă, s'a dat cuvêntul membrului

Dr. Aurel *Mureșianu*, care a adresat d-lui viceșpan o interpelare cu privire la plângerile cele mai nouĕ în afacerea pașapórtelor și certificatelor de trecere în România. Ómenii se plâng că de un timp încóce, decă se întorc din România numai cu o di séu douĕ după espirarea pasaportului lor, sunt citațĭ la poliție și pedepsițĭ fără de milă, cu câte 5 cor. amendă. Acum nu se mai dă certificat, decât numai acelora, carĭ plătesc taxa de 8 cor. pentru pasaport anual. In casul acesta li-se dă și un certificat pe 30 de dile. Altfel numai în mod escepțional se pot căpĕta certificate pe 5—15 dile direct de la d-l fișpan.

D-l Dr. Mureșianu arată, că prin mĕsurile acestea se pun piedecĭ și sunt asuprițĭ micii negutătorĭ, precum: pescarii, vêndătorii de bucate, legume etc.; apoi cei ce trebue sĕ mérgă adese-orĭ în România, avênd acolo rudenii. Adeseorĭ afacerile îi silesc sĕ întârdie până capĕtă marfa și le vine greu de tot, ca după multele taxe pentru certificate și pașapórte sĕ mai plătéscă și amende la poliția de aicĭ. S'a întîmplat că o femeiă proprietară de case din Scheiŭ, după-ce a plătit taxa pentru pașaport anual și pentru certificat de 30 dile, sosind numai cu 24 óre mai târdiu a și fost citată la poliție, ca sĕ fie pedepsită.

De altă parte — dice vorbitorul — pasapórtele se dau și acum încă cu marĭ întârdierĭ. Abia decă-l póte căpĕta cineva dela Pesta în 6 sĕptĕmânĭ. Tóte acestea sunt fórte păgubitóre pentru comerciŭ mai ales în comitatul nostru, unde se face cel mai mare negoț cu România. Din motivele acestea adreséză d-lui viceșpan următórea interpelare:

Interpelare.

1) Are cunoscință d-l fișpan de aceea, că la reîntórcerea în țéră celor cu pașapórte și cu certificate de călĕtorie din comitatul nostru și pentru cea mai mica întârdiere peste terminul fixat în pașaport certificat, sespectivii sunt citațĭ la poliția locală și fără de nicĭ o escepțiune pedepsițĭ cu câte 5 coróne amendă, eventual închisóre.

2) Nu crede d-l fișpan, că interesele urgente ale negoțului și ale comunicațiunei libere reclamă ca cetățenii contribuabilĭ sĕ nu mai fie infestațĭ și asuprițĭ cu astfel de pedepse fișcale neechitabile și nejuste.

Și decă vede și cunósce marele inconvenient, ste d-sa aplecat a lua mĕsurĭ pentru delăturarea lui cât mai grabnică în interesul cetățenilor și al comerciului informând ministeriul de interne despre nemulțumirea produsă prin nounle mĕsurĭ estrem de severe privitóre la certificate și despre faptul regretabil, că încă și până în diua de adĭ pașapórtele pe un an nu se estradéză părților decât după un timp de 5—6 sĕptĕmânĭ, și că în acest interval nu se ia în nicĭ o considerare, decă cineva dovedesce, că a plătit taxa și a înaintat cererea pentru pașaport?

In *rĕspunsul* sĕu — ce-l vom publica mai pe larg — d-l viceșpan, a arătat, că pedepsele se dau pe basa unui ordin ministerial și că în trei lunĭ va întra în vigóre legea, ca de aci încolo viceșpanul însușĭ se pótă da păsapórte anuale. D-l viceșpan a promis, că ce-i va sta în putință va face pentru-ca și până atuncĭ pasapórtele și certificatele sĕ se estrădeze cât mai în grabă.

Urméză ordinea dilei.

Advocatul Carol *Adam*, președintele comitetului partidului poporal săsesc din țéra Bârsei, ia cuvêntul și motivéză propunerea ce o presentéză el și consoții sĕi sașĭ adunărei față cu obstrucțiunea din

---

belea cu tine. Eștĭ așa de ciudat. Nu te înțeleg de fel.

Celcaș simți o arsură în inimă și dice încet cu rĕutate:

— Nu vorbi ce nu înțelegĭ! Țĭ-oi da numai decât una în cap și o sĕ te luminezĭ.

Sări de pe trotuar, îl trase cu mâna stângă de mustățĭ, ér pe cea dréptă o strînse într'un pumn de fier. Ochii ìi scânteiau.

Băiatul se sperie. Se uità repede împrejur și sărì în sus, clipind sperios. Se mĕsurară din ochĭ și tăcură cât-va.

— Ei? întrebl Celcaș răstit.

Celcaș fierbea și tremura de ciudă. Il ofensase vițelul ăsta, pe care-l dispreţuise în tótă conversația și pe care îl uria acum. Il uria pentru-că avea ochiii limpedĭ, albastri, fața sănĕtósă, pârlită și brațe scurte vênjóse. Il uria pentru că scia că are undeva într'un sat o casă, pentru-că un țĕran bogat îl voia de ginere, îl uria pentru viéța lui trecută și virtuósă și-l uria mai cu sémă pentru-că el, un copil pe lângă Celcaș, îndrăsnea se iubéscă libertatea, a cărei valóre el nicĭ nu o cunoscea și nicĭ nu-i trebuia.

E în tot-déuna neplăcut sĕ vedĭ că cine-va, pe care-l credem mai rĕu și mai mic de cât noi, împărtășesce simpatiile și antipatiile nóstre, devenindu-ne cu modul acesta de-o potrivă.

Băiatul se uità la Celcaș și simți că-l stăpânesce.

— Mĕ învoesc, începù el, mĕ bucur chiar. Tot lucru caut și eu. Mie mĭ-e tot una la cine lucrez, la tine ori la altul. Spusesem numai așa, fiind-că nicĭ nu semenĭ cu un lucrător. Eștĭ... așa de sdrențăros, sciu eu, asta póte sĕ se întîmple orĭ-cui. Dómne, par'că n'am mai vĕdut bețivĭ! Mulțĭ — și mai rĕu ca tine.

— Bine, bine. Te învoescĭ? îl întrebà Celcaș mai blând.

— Eu? Negreșit. Cu plăcere. Ce léfă dai?

— La mine léfa atêrnă de lucru. Cum iese tréba, cum e și prinsórea. Poțĭ câștiga ceva. Pricepĭ?

Acum era vorba de banĭ și țĕranul voia sĕ fie esact și cerea și de la cel ce-i da de lucru aceeașĭ exactitudine.

Băiatul devenise ér neîncredător și bănuitor.

— Asta nu mĭ-e de ajuns. A-șĭ vrea mai bine o vrabie în mână, de cât...

Celcaș era acum în rolul lui.

— Nu trăncăni. Aștéptă. Haidem la cârciumă:

Și trecură strada amêndoi, unul lângă altul. Celcaș îșĭ rĕsucea mustața cu aerul important al stăpânului, ér fața băiatului arăta hotărîrea de a se supune. Totușĭ era încă neîncredĕtor și temător.

— Cum te chiémă? întrebà Celcaș.

— Gavril, rĕspunse băiatul.

Intrară în cârciuma murdară și afumată. Celcaș se apropie de teșghea și cu tonul familiar al unui vechiŭ mușteriu cerù o sticlă de rachiu, friptură și ceaiŭ. După ce socoti tot, strigà scurt cârciumarului: „Totul pe credit“. Cârciumarul dete, făcênd din cap. Gavril simți de-odată respect pentru stăpânul lui, care era așa de bine cunoscut aicĭ și care se bucura de atâta încredere.

— Ei acum sĕ mâncăm ceva și sĕ vorbim serios. Stai aicĭ, eu mĕ duc până undeva.

Plecà. Gavril se uită în juru-i. Cârciuma era în pivniță. Era umed și întunecos înăuntru și te îneca duhórea de basamac, tutun, smólă și încă ceva tare. La masa din fața lui Gavril sta un om beat, cu barba roșie, îmbrăcat cu nisce haine de marinar. Era plin de praf, de cărbunĭ și smólă.

Mormăia un cântec compus din sunete și cuvinte șuerătóre și întrerupte în fie-care moment de rîgăelĭ. Se vedea că nu e Rus.

In dosul lui douĕ Moldovence sdrențărose, cu pĕrul negru, cu fețele pârlite, cu glasurĭ de bețive, cântau un cântec.

Apoi apărura din întunerec fel de fel de figurĭ. Toțĭ erau ciufulițĭ, aprópe bețĭ și strigau cu glas tare. Băiatului i-se făcù frică singur. Dorea ca stăpânul sĕu sĕ se întórcă mai repede. Sgomotul din cârciumă crescea. Fie-care secundă prefăcea sgomotul într'un singur ton, pĕrênd un animal grozav, cu sute de gurĭ și care ațîțat urla și voia sĕ scape din pivnița asta umedă și nu găsea o eșire.

Gavril simțea, că-i pĕtrundea în membre ceva care îl apăsa și l zăpacia; îi venea amețélă și îi împainjenea ochii, carĭ îi rĕtăceau de colo până colo prin cârciumă.

Veni Celcaș și începură sĕ mânce și sĕ bea. După al treilea pahar, Gavril era beat. Se făcù vesel și voia sĕ spună stăpânului sĕu, care îl ospĕtase atât de bine, ceva plăcut, — era și un om așa de drăguț! Dér cuvintele carĭ îi veneau pe limbă nu-i eșiau din gură.

Celcaș îl privea și-i spuse, zimbind ironic:

dietă. Vorbitorul declară, că deşi ei, Saşii din comitatul acesta, nu fac parte din partidul liberal guvernamental şi deputaţii lor nu sunt membrii ai acestui partid, totuşĭ sunt în contra obstrucţiunei fiind-că obstrucţiunea pricinuesce pagube însemnate economice prin aceea, că a provocat starea în afară de lege. Din motivul acesta află necesar, ca şi comitatul Braşov sĕ ia posiţie contra obstrucţiunei. Propunerea presentată de Carol Adam şi soţĭ este următórea:

„Comisiunea administrativă a comitatului Braşov îşĭ ţine de datorie patriotică a lua posiţie faţă cu obstrucţiunea înscenată în parlament acum de mai multe sĕptĕmânĭ şi a protesta energic contra aceea, că minoritatea din dieta ţĕrii în oposiţie cu orĭ ce principiu fundamental al parlamentarismului, sĕ-şĭ impună majorităţii în mod volnic voinţa sa, prin ceea-ce face imposibilă nu numai guvernarea constituţiooală, ci şi lucrarea factorilor chemaţĭ la legislaţiune, în paguba incalculabilă a ţĕrii. Din causa acésta adunarea generală rógă dieta sĕ binevoiéscă a desarma cu tóte armele legale obstrucţiunea şi a restabili cât mai curĕnd starea constituţională“.

Membri *românĭ* au declarat prin vorbitorii lor Dr. A. *Mureşianu*, I. *Lengeru*, la carĭ s'a alăturat mai în urmă şi Dr. I. *Mănoiu*, că nu pot vota pentru resoluţiunea propusă de Saşĭ şi sprijinită de Maghiarĭ, fiind-că, deşi nu se ḑice în resoluţiune de-a dreptul, că se dă încredere guvernului, totuşĭ ea conţine un vot de încredere pentru majoritatea din dietă şi guvern, carĭ nu pot fi despărţiţĭ de către olaltă.

Discusiunea a fost fórte vie. A vorbit dintre Saşĭ şi deputatul Lurtz, Flechtenmacher, ér dintre maghiarĭ Rombauer, Harmath şi Zakarias în favorul resoluţiunei şi combătând punctul de privire al Românilor.

In fine Saşii şi Maghiarii au votat pentru resoluţiune, ér Românii s'au abţinut de la vot.

*

Tot în acéstă şedinţă Saşii şi Maghiarii au hotărât, ca fóia oficială comitatensă, ce se va înfiinţa, sĕ se redacteze în limbile maghiară şi germană. Propunerea d-lor N. *Bogdan* şi Dr. *Mănoiu* sprijinită şi de d-l N. P. *Petrescu*, ca foia sĕ fie tipărită şi în limba română şi propunerea minorităţii din comisiunea permanentă, ca se se alégă o comisiune pentru studiarea acestui lucru, a cădut.

Din partea română s'a anunţat recurs.

Doi candidaţĭ la Dobra.

Joia trecută advocatul şi directorul de bancă Dr. Aurel *Vlad* (Orĕştie) s'a dus la Dobra, ca sĕ ţină discursul de candidat de deputat înaintea alegĕtorilor de acolo. S'au adunat mulţĭ alegĕtorĭ şi nealegĕtorĭ. „Libertatea“ ne spune, că d-l Vlad a ţinut o vorbire însufleţită, care a fost şi mult aplaudată.

Credem că va fi spus multe poporului, ce i-a plăcut. Dér la ce resultat a ajuns? Li-a spus celor de faţă, că vré sĕ înfigă pumnalul în programul nostru naţional de la 1881, şi numai după aceea e gata sĕ'l îmbrăţişeze. Până atuncĭ şi de-ocamdată va lupta, ḑice-se, ca sĕ se cinstéscá şi sĕ se esecute legea de naţionalităţĭ.

Fără îndoială, că tinerelului aandidat de la Dobra îi va succede ceea-ce n'a succes încă până acum nimĕnui în Ardeal, Bănat şi ţéra unguréscă.

Adecă vorba Românului: *na-ţ'o frântă, că ţ'am dres'o!*

*

Va se dică se adeveresce faima, că pe lângă candidaţii cei mulţĭ în cercul Dobra, s'a mai alăturat şi Dr. Aurel *Munteanu* din Orăştie. Fóia acestuia, faimósa „Activitate“, care a tăcut sĕptĕmâna trecută, publică în fruntea numĕrului sĕu de alaltăerĭ un *apel* subscris de mai mulţĭ locuitorĭ din Dobra, adresat „către alegĕtorii de deputat dietal al cercului Dobra“, prin care li-se recomandă acestora sĕ-şĭ alegă un deputat, care „sĕ aibă tărie spirituală şi bărbăţie neînfrântă în *a ne uşura sarcinele sub carĭ gemem şi a ne deschide isvore noue de venite*“.

Mare lucru cer cei subscrişĭ în apel, între carĭ vedem şi câteva nume maghiare, dela candidatul lor, pe care l'au aflat în persóna d-lui Dr. Aurel Munteanu, advocat, director de bancă în Orăştie şi membru municipal.

Orĭ câte însuşirĭ frumóse personale şi titlurĭ ar avé Dr. A. Munteanu, pe lângă aceea, că şi d-sa este „director de bancă“, ne îndoim mult, că ar puté împlini ceea ce îi cer subscriitorii apelului. Afară de acésta fórte cu greu îşĭ va puté vedé cu ochii d-l Munteanu visul, ce de mult îl viséză de a ajnnge odată şi „tisztelt képviselö ur“ şi a puté da mâna cu actualii şi cu foştii miniştri. Pe lângă tóte celelalte acuma cei doi directorĭ de bancă românĭ, ambii advocaţĭ, ambii din Orăştie, se concureză unul pe altul — numai sĕ nu şĭ spargă şi capetele.

Apelul sus amintit nu vorbesce de nicĭ un feliu de program al candidatului, ci anunţă numai că acesta (Munteanu) îşĭ va ţîné vorbirea sa de program mâne, Dumineçă, în Dobra.

D-l adv. Munteanu când a scos „Activitatea“ sa a făcut nisce escepţiunĭ faţă cu p. I al programului partidului naţional, ḑicênd că dênsul voiesce ceva mai mult decât autonomia Ardélului; tot-odată a declarat pe faţă şi franc că merge de capul sĕu pe propriul sĕu risic şi pe propria sa rĕspundere, contra hotărîrilor partidului. Cu d-sa am fost dér de la început în clar, căcĭ n'a pretins că lucréză sub firma partidului nostru. L'am combătut şi'l combatem însĕ ca persónă, fiindcă îl vedem pornit pe o cale rĕtăcită, ce numai folosi nu póte intereselor marĭ ale poporului.

SCIRILE DILEI.

— 17 Maiŭ v.

Noii episcopĭ românĭ uniţĭ, Il. Sa Dr. Demetriu *Radu* şi Il. Sa Dr. Vasilie *Hossu* au depus Miercurĭ jurămêntul de fidelitate înaintea Maj. Sale în Viena. Au asistat ministrul pe lângă persóna Maj. Sale contele Iuliu *Szechenyi* şi ministrul unguresc de culte Iuliu *Wlassics*. — In aceeaşĭ ḑi a depus jurămêntul noul metropolit ortodox al Herţegovinei, Petru *Zimonovicĭ*.

„Panslavismul într'un gimnasiu“ Sub titlul acesta ḑiarul „Magyarország“ scrie, că în gimnasiul catolic din Rozsahegy a pătruns panslavismul. Sub panslavism trebue se înţelegem că studenţii slovacĭ de şi sunt la şcólă unguréscă, unde de limba lor nicĭ nu se pomenesce, totuşĭ îndrăsnesc a vorbi şi a se cultiva în afară de şcólă în limba mamei lor. De astă dată numita fóie denunţă şi pe un profesor care de şi până acuma se arăta că e maghiar schimbându-şĭ chiar numele din *Potkany* în *Budavary*, totuşĭ acuma şĭ-a adus aminte, că a supt lapte dela mamă slovacă, şi în cursul superior le vorbia elevilor câte odată în limba slovăcéscă. Acest lucru e considerat de foile maghiare ca fărădelege şi de sigur vor atrage acuma asupra capului acestui profesor fulgerile pedepsei...

Renovarea reşedinţei episcopescĭ gr. cat. de Oradea-mare. Vinerea trecută, la 22 Maiŭ séra — scrie „Familia“ — P. S. Sa episcopul Dr. Demetriu Radu a sosit pe neaşteptate în Oradea-mare şi a descins la noua sa reşedinţă. Numai decât a poftit la sine pe architectul Coloman Rímanóczy jr. spre a se înţelege în privinţa reparaţiunilor de făcut la reşedinţă. După mai multe combinaţiunĭ urmate până séra târdiu şi în diua următóre, considerând, că partea edificată de episcopul Olteanu nu se mai pote susţiné, căcĭ păreţii sunt subţirĭ şi grindile au putredit; considerând că ridicându-se nivelul pieţii, partea vechiă a edificiului şi anume frontul spre piaţă a scădut şi astfel ferestrile au devenit prea jóse: P. S. Sa a hotărît sĕ se renoveze întréga reşedinţă, ridicându-se parterul mai sus şi clădindu-se din nou tot etagiul; în lăuntrul clădirii sĕ se facă o împărţire nouă, în care sĕ se ţină cont de cerinţele unei reşedinţe episcopescĭ şi de tot confortul modern; ér din afară sĕ aibă o înfăţişare de palat, cu turn în colţ, care sĕ domineze tótă piaţa. Până când se va termina renovarea, episcopul va locui în una din casele canonicale, ér în alta se va aşeda oficiul diecesan. La aceste combinărĭ au luat parte şi vicarul episcopesc Dr. Augustin Lauran, canonicul Moise Nyes şi esactorul dominal Alexandru Gera. In diua următóre, Sâmbătă după amiaḑăḑi, episcopul Radu s'a întors la Lugoşiŭ.

Elevĭ ai gimnasiului de Beiuşiŭ premiaţĭ la Dobriţin. La concursul de gimnastică aranjat în dilele de 21 şi 22 Maiŭ c. în Dobriţin între cele peste 30 şcóle secundare din ţeră a luat parte şi gimnasiul românesc din Beiuş: 24 de şcolarĭ sub conducerea profesorilor de specialitate Vasilie Dumbravă şi Coriolan Ardeleanu. Studenţii beiuşenĭ s'au purtat brav la acest concurs şi doi dintre ei au dobêndit premiile prime, anume Sever Miclea, abiturient, medalie de argint I. pentru record. în lungime 5 m. 50 cm., şi Nicolau Codrean, cl. VI. g., medalie de argint cu bronz I., gimnast. la paralele. Pentru purtarea esemplară, disciplină etc. s'au dat pe séma gimnasiului trei diplome de recunoscinţă.

Românĭ premiaţĭ la universitatea din Cluşiŭ. Ni-se scrie din Cluşiŭ: „Astăḑĭ 29 Maiŭ s'a ţinut serbarea de încheiere a anului şcolar espirat la universitatea din loc. Din incidentul acesta s'au distribuit şi premiile escrise pentru lucrările din anul acesta. Dintre Românĭ au fost premiaţĭ pentru tema: „Poesia poporală română şi literatura ei“ Traian *Suciu* stud. phil. şi Quintil *Viciu* stud. jur.—C.“

Avansare în armata română. Pe ḑiua de 10 Maiŭ d. Victor *Verzea*, căpitan în artilerie cu serviciul în ministeriul de rĕsboiŭ, a fost avansat la gradul de maior şi numit sub-director la pirotechnia-statului în Bucurescĭ. D-l Victor Verzea este în etate de 36 anĭ şi este fiiul venerabilului preot Alexe Verzea din Satulung.

Esplosiune în Budapesta. Erĭ s'a întêmplat o esplosiune la fabrica de petrol a societăţii ungare industriale pe acţiunĭ. Un muncitor a fost omorît, mulţĭ alţii rănitĭ. Despĕrţămêntul în care era instalat cazanul, a sburat în aer, în urma puternicei esplosiunĭ. Paguba e mare. Focul a fost localisat.

— Eştĭ plin? Mĕ, gură-cască, după trei pahare? Cum o sĕ mai lucrezĭ?

— Dragul meu, ḑise Gavril duios, cu un rînjet blăjin, ameţit; nu-ţĭ fie témă. Am sĕ te respect — şi cât! Lasă-mĕ sĕ te sărut, mĕ laşĭ?

— Lasă!... Na, mai bea.

Gavril bĕu şi ajunse acolo că totul începù sĕ-i jóce, clătinându-se în valurĭ, pe dinainte-i. Asta era ceva neplăcut şi i-se făcù rĕu. Faţa lui luà o espresiune de încurcătură copilăréscă şi de încântare prostéscă. Se încerca sĕ spue ceva, dér plescăia numai caraghios cu limba şi sbiera. Celcaş îl privea pĕtrundĕtor, îşĭ rĕsucea mustaţa şi zimbia mereu. Acum însĕ zîmbetul îi era întunecat şi rĕutăcios, par'că şĭ-ar fi amintit de ceva.

Cârciuma era plină de urletele beţivilor. Marinarul cel roşcovan adormise răzimat de masă.

— Sĕ plecăm, ḑise Celcaş, sculându-se.

Gavril încerca sĕ se scóle, dér nu putù; înjura tare şi rîdea, rîsul prostesc al beţivului.

— Asta e gata, ḑise Celcaş şi se aşeḑă pe scaun în faţa lui. Gavril rîdea mereu şi se uita la stăpânul sĕu cu ochii timpiţĭ. Acesta 'l privea ţintă, cercetător şi dus pe gândurĭ.

Vedea în faţa lui un om, a cărui viéţă o prinsese în ghiara lui de lup. Celcaş simţia în el puterea de a face cu el ce i-ar fi plăcut. Putea sĕ-l îndóie ca pe o carte, seu sĕ-l închidă într'o colivie tare. Se simţia stăpânul lui; îl plăcea acesta şi se gândia că băiatul acesta nu va goli nicĭ-odată paharul până la drojdii, după cum sórtea îi dăduse sĕ bea. Invidia şi căina viéţa asta tînĕră şi-şĭ bătea joc de asta, ba se şi întrista când se gândi, că ar mai puté cădé încă odată în mânĭ ca ale lui. Tóte simţĕmintele i-se întruniră într'unul singur, un simţĕmênt părintesc, rĕmânênd însĕ la ideea de a se folosi de el. Ii părea rĕu de băiat, dér era şi bun de întrebuinţat.

Celcaş îl apucă de subsuorĭ, îl împinse uşor de dinapoi cu genunchiul şi-l duse în curtea cârciumei, unde-l lăsà jos la umbra unei grămeḑĭ de lemne. Se aşeḑă şi el alăturea şi începù sĕ-şĭ fumeze luleaua.

Gavril se svêrcoli puţin, mormăi ceva şi adormi.

* * *

— Ei, eştĭ gata? întrebà Celcaş încet pe Gavril, care-şĭ făcuse de lucru la lopeţĭ.

— Indată. Cuele lopeţilor se mişcă; pot da odată cu lopata de-asupra?

— Nicĭ sĕ nu-ţĭ trécă prin minte! Nu face sgomot. Apasă tare cu mâna de-asupra şi vor ţine.

Lucrau încet pe lângă caicul tras de după o grămadă de corăbii încărcate cu dóge de ştejar, prinse de feluce*) marĭ turcescĭ, descărcate pe jumĕtate de lemnele de palmierĭ, sandal şi butucĭ de chiparoşĭ.

Nóptea era întunecósă, straturĭ dese de norĭ alunecau pe ceriŭ şi marea era liniştită, negră şi grósă ca uleiul. Din mare se rĕspândea un miros umed, sărat: undele loviau uşor vapórele şi malurile, legănând încet caicul lui Celcaş. De jur împrejur se ridicau din mare, departe de ţĕrmurĭ, umbre întunecóse de vapóre, carĭ îşĭ înfigeau catargele lor ascuţite, împodobite la vêrf cu stégurĭ colorate, în cerul nopţei. Marea rĕsfrângea luminele felinarelor, părênd că e sĕmĕnată cu pete galbene, tremurătóre. Acestea reeşiau frumos din negrul fără luciŭ, liniştit, al mărei, care dormea somnul adênc, sănĕtos, al muncitorului ce lucrase din greu în cursul ḑilei.

— Gata! ḑise Gavril, afundând lopeţile în mare.

— Drumul! Cu o puternică împinsătură a cârmei Celcaş împinse luntrea în apă între două bărcĭ. Sburau repede pe întinsul mării, care sub loviturile lopeţilor arunca luminĭ albastre fosforescente. O dungă lată tremurătóre a acesteĭ luminĭ urma luntrea.

— Ei, te dóre capul? întrebà Celcaş zîmbind.

— Rĕu de tot. Imĭ vuesce. O se-l ud numai decât cu apă.

— De ce? Udă-ţĭ mai bine stomacul, póte că aşa ajută mai repede.... şi întinse lui Gavril sticla.

— Dumneḑeu sĕ-ţĭ dea sănĕtate!

Se auḑi gâlgăit încet.

— Ei mĕ, destul! îl întreruọse Celcaş.

Luntrea sbura înainte, şerpuind fără sgomot printre vapóre. Lăsară repede acest labirint în urmă-le şi înaintea lor se întindea marea nemărginită, tăcută şi strălucitóre, suspinând. Se pierdea în depărtărĭ, unde din apele ei se ridicau către ceriŭ norĭ violeţĭ şi albaştri, înconjuraţĭ de cercurĭ galbene. Alţii erau verḑui, de diferite colorĭ şi norii aceia greoi, de plumb, carĭ aruncau umbre apĕsătóre, te înfricoşau şi te neliniştеau. Alunecau încet unul după altul, se vîrau unii în alţii, se întreceau — şi acéstă plutire încétă a massei neînsufleţite era ca o prevestire.

Colo la marginea mării se vedeau alţii, carĭ se ridicau nepăsătorĭ spre ceriŭ

---

*) Un fel de corabie lungă şi îngustă.

Un medic din Braşov la Bucurescĭ D-l Dr. Fritz *Hubbes*, fost asistent la clinica universităţii din Graz, care nu de mult a depus esamenul de liberă practică în Bucurescĭ, a început deja de o sĕptĕmână a da consultaţiunĭ în capitala României. (Str. Domniţa Anastasia Nr. 11 lângă Bulevard). D-l Dr. Hubbes dă consultaţiunĭ în fie-care Lunĭ şi Joi de la 10—2. D-sa e specialist în bóle de urechĭ nas, gât şi bóle de piele.

Cas trist. Ioan Meţianu, învĕţător în Ghimbav, în urma unei bóle incurabile de care suferia, şĭ-a pus capĕt vieţii. Inmormêntarea s'a făcut Joi după amiadĭ.

Societatea de asigurare „Newyork“ a depus premiile asigurărilor făcute în Ungaria în obligaţiĭ de rente de aur austro-ungare, făcênd a se întroduce acest lucru la tribunalul comercial şi de cambii. Representantul acestei societăţĭ este d. baron Györfi Arpad în Cluşiŭ.

Nenorocire familiară. Atâtea loviturĭ crude, câte a suferit în timpul din urmă pantofarul din Timişóra Iosif Gertheiss, puţinĭ ómenĭ vor fi îndurat în acéstă lume. Nenorocitului om i-au murit în timpul din urmă 4 copii după olaltă. Ii mai rĕmăseseră doi, pe carĭ îi îngrija ca lumina ochilor. Alaltă-erĭ însĕ şi aceştĭ doi i-s'au îmbolnăvit de tifus, ér nevasta vĕdênd acéstă din urmă lovitură grόznică, şĭ-a perdut minţile şi într'o stare desperată de nebunie au transportat'o la spital. Sĕrmanul pantofar, a rĕmas acuma singur, cu inima sângerândă din şépte rănĭ crudele. Nu se scie, décă va puté suporta atâta durere!

Furnisare de încălţăminte pentru honvedĭ. Camera de comerciŭ şi industrie din Braşov ne comunică, că ministrul r. u. de honvedĭ are de gând sĕ facă o comandă de 14.005 părechĭ de „boconci“ şi 10.665 de încălţăminte uşóre la micii industriaşĭ din patrie. Preţul unei părechĭ de „boconcĭ“ este fixat în 10 cor. 23 b., ér pentru o păreche de încălţăminte uşóre în 8 coróne 68 banĭ. Detailurile referitóre la oferte ministrul de comerciŭ le va publica în curênd prin camerele de comerciŭ.

Un secret. Inainte de asta cu câte-va diln poliţia din Budapesta a prins pe Iuliu Womke în etate de 29 anĭ, pe care neavênd nicĭ o ocupaţiune l'a escortat în oraşul sĕu natal Hajdu-Böszörmény. Pe drum însĕ s'a îmbolnăvit şi a murit. In surtucul lui s'a găsit cusută o ţidulă pe care era scris: „Un secret. — Inainte de asta cu dece anĭ, călĕtorind cu trenul, am furat de la neguţătorul de porcĭ Alexandru Kartmer, lângă Hajdu-Böszörmény, suma de 14,000 coróne. Banii i-am dat fratelui meu Matias Womke, care a fugit cu ei la America, unde s'a îmbogăţit, ér mie nu mĭ-a dat nicĭ un creiţar. Adresa lui este: Newyork, 11 Napoleon Street 712. Dumnedeu sĕ-l ierte!“ Poliţia locală a trimis ţidula la căpitanul din Budapesta, care prin consulatul din Newyork a pornit cercetare. Décă sunt adevĕrate cele scrise pe ţidulă, atuncĭ neguţătorul de porcĭ, décă o fi trăind, póte nădăjdui, că îşĭ va căpĕta banii îndĕrĕt.

Sciri locale.

Ajutóre pentru ucenicii de meseriaşĭ. La Asociaţiunea pentru sprijinirea învĕţăceilor şi sodalilor românĭ din Braşov, sunt de împărţit ajutóre pentru ucenicii aplicaţĭ în Braşov. Petiţiile însoţite de contractele cu măiestri, de carte de botez şi atestate de sĕrăcie, se vor înainta comitetului până la 25 Iunie a. c.

O nouă reuniune. Femeile române aparţinĕtóre parochiei de la biserica Sf. Adormirĭ din Braşovul-vechiŭ, au hotărît în adunarea generală ţinută Dumineca trecută înfiinţarea unei reuniunĭ pentru ajutorarea şi înfrumseţarea bisericei. Statutele nouei reuniunĭ s'au votat şi se vor trimite în curênd Consistoriului din Sibiiu spre abprobare. Braşovechenii, în frunte cu părintele Iosif *Maximilian*, au de gând sĕ înfiinţeze şi o reuniune de înmormêntare. — Dorim deplin succes. Unde e unire, este şi isbândă.

Esamen pedagogic. D-l Dr. Constantin *Lacea*, profesor la şcólele reale gr. or. române din Braşov, a depus Marţĭ cu frumos succes esamenul de pedagogie înaintea comisiunei din Budapesta.

La casina română din localitate se vor licita mâne, Duminecă, în sub-abonament diarele şi revistele abonate de Casină.

Parastas. Astădĭ, în 30 Maiŭ st. n. la biserica din Gróverĭ (Braşov) s'a celebrat un parastas pentru odihna sufletéscă a neuitatului profesor Ioan *Popea*. La acest parastas la care a pontificat părintele protopop *Baiulescu*, au asistat vĕduva şi membrii familiei, precum şi numĕroşĭ amicĭ ai regretatului profesor.

Societatea I-a a veteranilor militarĭ va da în séra de 6 Iunie o serată musicală-dansantă în sala de concerte cu următorul program: 1) Dormus-Marsch. 2) Der Traum des Reservisten, esecutate de musica comunală. 3) Couplet: „Ich bin es nicht gewesen“. 4) Potpouri: „Neue Wiener Volksmusik“. 5) Jongleur und Tausendkünstler. 6) *a*, Liedchen, *b*, Märchen. 7) Persiche Schachwache. 8) Singspiel „Mein Bebi“. 9) *a*, Das Edelweiss vom Semering, *b*, Vater des Regiments — Flügelhorn. 10) Couplet-Andrée N. P. F. 11) Barataria-Marsch. După condect dans. Intrarea 1 coronă.

Concerte. Musica comunală va da la 31 Maiŭ un concert în hotel *Europa* sub conducerea capelmaistrului Max Krause. In program se află punctul fantasia română *„Souvenir de Mehadia“* de Klein şi câte un solo de Flügelhorn şi xilophon. Inceputul la 8 óre. Intrarea 60 banĭ.

Marţĭ la *2 Iunie* órele $5^1/_2$ concert pe promenada de jos.

Restaurantul „Gabel“, mutat în localul de la „Villa Kertsch“, se deschide adĭ la órele $7^1/_2$ cu musica militară.

Concert militar. Lunĭ séra la órele 8 concert militar la „Geverbeverein“ — Intrare liberă.

Premii pentru muncitorii industrialĭ. Camera de comerciu şi industrie din Braşov aduce la cunoscinţa celor interesaţĭ, că ministrul de comerciu a luat hotărîrea de a distribui în fie-care an 100 de diplome de recunoscinţă şi premii de câte 100 coróne la lucrătorii industrialĭ, carĭ s'au distins prin împlinirea credinciósă şi îndelungată a datoriilor lor. Pentru circumscripţia camerei din Braşov sunt destinate cincĭ premii. Camera invită pe patronii din circumscripţie (comit. Braşov, Tîrnava-mare, Sibiiu şi Făgăraş) şi anume atât proprietarii de fabricĭ, cât şi cei-lalţĭ industriaşĭ, ca sĕ înainteze la cameră cel mult *până la 30 Iunie* lista acelor lucrătorĭ, pe carĭ îi cred vrednicĭ de acéstă distincţie, împreună cu cualificaţia lor şi cu datele necesare. Condiţiunile sunt: 1) Cetăţenia ungară. 2) Ocupaţiunea neîntreruptă ca industriaşĭ. (Portarii, vizitiiĭ, servitorii de biurourĭ etc. sunt esclușĭ). 3) Sĕ fi fost lucrătorĭ industrialĭ cel puţin 15 anĭ neîntrerupţĭ. (Anii de ucenicie se numĕră; la cei-ce lucréză numai în anumite sesóne, sesonul se numĕră ca an întreg). 4) Plata ce-o primesce sĕ nu întrécă suma de 2000 coróne. — Tóte acestea sunt a-se justifica cu documente: condicuţa de lucrător în original séu copie autentică. Pentru fie-care premiu, camera va propune câte trei. Hotărîrea definitivă este a ministrului. — Premiile se vor distribui în dilele de după Crăciun până la anul nou.

Esamene.

Pria, (Sĕlagiŭ) 24/V 1903.

„Vorbiţĭ, scrieţĭ“....

Onorată Redacţiune! Ar fi un lucru — nu de prisos ce-i drept, dér în cadrul unui raport prea lung, a espune principiile sublime, carĭ hotărĕsc, decid viitorul şi sórtea de adĭ a unui popor, care e învrednicit de provedinţa cârmuitóre a avé lumina minţei şi a sufletului, a posede tesaurul nepreţuit şi neperitor al culturei, ce se rĕspândesce prin şcólă. Resultatele impunĕtóre ne dovedesc pe întrecute însemnătatea şcólei în tóte referinţele vieţii omenescĭ. Resultatele, ce ni-se presintă cu finea unui an şcolastic, la esamene, ne înfăţişéză aurora rĕsăritului unui viitor mângăitor şi ne arată defectele, ce sunt a se delătura. Aceste două părţĭ ale esamenelor, două resultate necontestabile, adecă constatarea progresului şi îndrumările pentru îndreptarea unŏr greşelĭ séu pentru întroducerea unor nouĕ părţĭ ale învĕţămêntului poporal, mĕ îndémnă a Vĕ raporta despre esamenele ţinute în *districtul protopopesc al Crasnei* (comit Sĕlagiŭ) în şcólele poporale confesionale gr. cat. din acest district în dilele de 18—22 l. c. st n.

*

Inainte de a se începe esamenele, s'a ţinut în comuna *Cizeriŭ adunarea filială de primăvară a învĕţătorilor din acest tract.* După serviciul divin învĕţătorii toţi s'au adunat în sala de învĕţămênt, unde Venerabilul nostru vicar încăruntit în munca fără păreche, zelósă întru ridicarea prestigiului şcólelor şi a învĕţămêntului, Rdiss. d-n A. *Barbolovicĭŭ* prin o vorbire dulce şi însufleţitóre — cum numai el scie vorbi — a deschis adunarea. După deschidere învĕţătórea locală d-şóra Marióra *Orian* a a ţinut prelegerile de probă: lecţiunea 19 din cartea de cetire maghiară a lui Groó şi despre „comitatul Selagiului“. Resultatele

---

urmărind aceeaşĭ ţintă rĕutăciósă. Nu voiau sĕ lase stéua strălucitóre, vie şi visătóre, a cărei lumină curată şi sfântă, scumpă ómenilor, tredind în ei dorinţĭ înalte, sĕ-şĭ rĕsfrângă privirea ei aurie în marea amorţită. Din mare eşia sgomotul înăbuşit al respiraţiei ei.

— E frumósă marea? întrebă Celcaş.

— Aşa şi aşa. Dér înfiorătóre, rĕspunse Gavril, vîrând lopeţile cu putere şi regulat în mare. Valurile plescăiau încet sub loviturile lopeţilor şi ridicau neîntrerupt o lumină caldă.

— Infiorătóre? Ce prost eştĭ, murmură Celcaş nemulţumit.

Hoţul şi cinicul acesta iubea marea. Firea lui nervósă, doritóre de impresii, nu se sătura nicĭ-odată de a privi acéstă nemărginire întunecată, nesfârşită şi liberă. Il supĕrase, că la întrebarea lui, décă ce-i place e frumos, primise un astfel de rĕspuns. Sta pe bord, despicând apa cu cârma şi privia liniştit înainte, plin de dorinţa de a pluti mult şi departe pe întinsul de catifea al mărei.

Când se afla pe mare, avea în totdéuna un simţĕmênt cald, care-i cuprindea tot sufletul, purificându-l puţin de murdăria vieţii. Preţuia acésta şi-i plăcea sĕ se simtă aci mai bun, în mijlocul apei şi al cerului, unde ideile despre viéţă şi viéţa însă-şĭ sunt mai puţin aspre.

— Unde sunt uneltele de pescuit? Hei! întrebă Gavril neîncredător, căutând cu ochii în caic.

Celcaş tresări.

— Uneltele? La mine, pe bord.

— Ce fel de unelte sunt astea? întrebă Gavril mirat şi bănuitor.

— Ce fel? O undiţă şi.... dér lui Celcaş îi fu ruşine sĕ mintă în faţa acestui băeţandru, ascundênd adevĕratele lui intenţii. Ii părea rĕu de ceea-ce acest băiat distrusese în pieptul lui cu întrebarea acésta. Se mânia. Arsura aceea puternică, sciută de el, îi trecu prin piept şi dise cu rĕutate, apăsat:

— Sĕ-ţĭ spui ceva: şedĭ acolo unde eştĭ, dér nu-ţĭ băga nasul în lucrurĭ carĭ nu te privesc. Te-am luat sĕ vîslescĭ, decĭ, vîslesce! Şi de vréi se-ţĭ ascuţĭ ciocul, o sĕ-ţĭ mérgă rĕu. Ai înţeles? Bagă de sémă!

Un moment caicul se cutremură şi rĕmase pe loc. Lopeţile atêrnau în apă spumênd'o, pe când Gavril se svĕrcolea neliniştit pe bancă.

— Vislesce!

O înjurătură straşnică cutremură vĕzduhul. Gavril apucă lopeţile. Caicul, împins de vêslirĭ nervóse şi repedĭ, tăia cu sgomot apa.

— Mai încet!

Fără a lăsa cârma din mână, Celcaş se ridică şi-şĭ pironi ochii lui recĭ pe faţa palidă a lui Gavril, ale cerui buze tremurau. Celcaş se aplecă: sĕmĕna cu o pisica gata de a sări.

Crîşni şi clănţăni din dinţĭ.

— Cine strigă? se audì pe mare un strigăt aspru.

— Hai, diavole, vîslesce odată — Incet cu lopeţile — Te gâtuiŭ, câne! Dă drumul! — Una, două — hai, mişcă-te. Te sfâşii! şuerà Celcaş.

— Maica ta Hristóse — sfântă fecióră! şopti Gavril, obosit şi tremurând de spaimă şi de trudă.

Caicul făcu un cerc mare şi se îndreptă către port, unde luminele felinarelor formau un grup pestriţ. Se zăreau şi lemnele catargelor.

— Hai, cine sbéră? se audì éraşĭ.

Vocea se audia acum mai departe, decât întâia óră. Celcaş se linişti.

— Sbierĭ tu singur, iubitule! strigà Celcaş şi se întórse spre Gavril, care murmura mereu la rugăciunĭ.

— Avuse-şĭ noroc, frăţióre. Décă dracul cela s'ar fi luat după noi, erai pierdut. Inţelegĭ.... ai fi fost la un loc cu pescii.

Vĕdêndu-l pe Celcaş liniştit, vorbind blând, Gavril se rugà, tremurând încă de frică:

— Ascultă. Ertă-mĕ. Te rog în numele lui Hristos. Dă-mĭ drumul. Lasă-mĕ sĕ mĕ scobor unde-va la mal. Ah, ah, ah! sunt pierdut. — Gândesce-te la Dumnedeu, lasă-me! Ce-ţĭ sunt eu ţie? Nu pot sĕ fac asta. N'am fost nicĭ-odată la astfel de lucrurĭ, e pentru întâia-oră. Dómne D-deule! Merg spre pierdare. Cum de m'ai înşelat astfel? Cum? E pĕcat. Îţĭ vindĭ sufletul.... astfel de lucrurĭ....

— Ce fel de lucrurĭ? întrebà rĕstit Celcaş. Ei, ce fel de lucrurĭ?

Frica băiatului îl amuza şi-i părea bine că se vedea om atât de înspăimântător.

— Lucrurĭ întunecóse, frăţióre! Dă-mĭ drumul, pentru numele lui Dumnedeu! Ce sunt eu cu tine? Scumpule, dragă!

— Tacĭ odată. Décă n'aveam nevoe de tine nu te luam, ai înţeles? Acum tacĭ!

— Dómne,... gemu Gavril plângênd.

— Aştéptă.... Scânceşte cât îi vrea, îl întrerupse Celcaş.

Dér Gavril nu se mai puté stăpâni. Plângea gemând încet, îşĭ sufla nasul, se

prelegerilor de probă a fost *fórte bun.* D-șóra Măriŏra Orian (învĕțătóre cualificată) abia un an de când a pășit pe terenul plin de spinĭ și mărăciuĭ a învĕțămêntului poporal, și deși a avut a urma unui coleg, care în timp de 3—4 anĭ cât a stat în acéstă stațiune, în loc ca barem sĕ susțină ceea-ce antecesorul sĕu N. Liscan timp de 27 anĭ a edificat, a făcut un desastru înspăimêntător. A avut decĭ noua învĕțătóre sĕ stîrpéscă odată rĕul ce a întrat în școlă și numai după aceea a putut sĕ procédă la cultivarea agrului. Lecțiunile de probă apoi ne-au dat sĕ sperăm, că resultatal dorit se va obține. O pregătire frumósă, desteritate, ce i-ar fi servit spre laudă unui învĕțător, care stă în acest serviciŭ de 20—30 anĭ, seriositate respectabilă și totușĭ atrăgĕtóre, apoi observarea rigurósă și aplicarea cea mai corectă a regulelor metodice și pedagogice caracteriséză propunerile de probă, dintre carĭ mai vêrtos cea dintâiŭ (din limba maghiară) pe lângă că a presupus o cunoscință vastă, a fost fórte grea de desvoltat. Critica colegilor a fost obiectivă, și totușĭ pentru d-șóra învĕțătóre măgulitóre, căcĭ a fost dréptă.

După prelegerile de probă a urmat desbaterea celorlalte obiecte din programă — mai mult de interes local — și s'a cetit disertațiunea lui *I. Moldovanu* (înv. în Sêrbĭ) „Ceva despre crescerea morală“, fórte acomodată și bună.

Incheiându-se adunarea s'a servit prândul la masa on. dn. preot local (tatăl învĕțătórei), care a decurs animat; ér după prânḑ la órele 2 p. m. s'a început tot la acéstă școlă *esamenul.*

La esamen a participat tótă inteligența din loc și câțĭ-va din jur, precum și mulțĭ părințĭ ai copiilor. Așteptările, ce ni-le-am pus în d-șóra învĕțătóre cu ocasiunea prelegerilor de probă, s'au realisat, ba am vĕḑut un esamen, ca și care nu sciu unde s'a mai dat. La esamen au fost 70 elevĭ, toțĭ curăței; sala împodobită admirabil. Esamenul a început cu religiunea și au urmat celelalte studii prescrise de lege. Intrebările precise, rĕspunsurile de o precisiune uimitóre și clare, ținuta corectă a școlarilor au fost tot atâtea dovedĭ despre împlinirea datorințelor mai mult de cât conscențiósă, devotamentul și zelul d-șórei învĕțătóre, care — precum am amintit mai sus — a avut sĕ curețe multe buruene din grădina părăginită de antecesor. Și nu numai le-a curățit, ci așa i-a cultivat pe fiitorii pomișorĭ ai némului nostru și a observat un tractament așa de bun, în cât copiiĭ peste voia părinților încă frecuentau școla, ba vre-o 10—12 copii erau de aceia, carĭ încă n'au fost obligațĭ la școlă, dér și aceștia ni-au dat rĕspunsurĭ minunate.

Intre diferitele studii au fost întrețesute declamărĭ, dia- și trialogurĭ, de carĭ am audit până și de la cei mai micĭ de 6 anĭ (neobligațĭ încă), apoi cântărĭ, așa cât ți-se părea, că eștĭ într'o grădină de florĭ, unde nu scii ce sĕ admirĭ mai mult, nu scii că la care flóre sĕ petrecĭ mai mult. Rdiss. Dn. vicar a și constatat după merit resultatul ostenelelor d-șórei învĕțătóre, esprimându-șĭ satisfacția neașteptată în terminii cei mai elogioșĭ și gratulându-i cu căldură. Alt-cum nota esamenului „strălucit“ și gratulările sincere și nefățărite ale colegilor sĕi — învĕțătorĭ, — precum și a óspeților inteligențĭ și aclamările de „D-ḑeu sĕ te trăéscă“ ale părinților presențĭ, servesc îndestul spre lauda d-șórei Măriŏra Orian.

In ḑilele următóre s'au făcut esamenele în urmărórele comune: *Pria*, cu resultat de laudă (învĕțător Elia *Ghile*); *Stîrciu*, cu resultat bun (învĕțător Ioan *Ciupe*); *Horoat Petenea*, cu resultat fórte bun (înv. Letiția *Ciupe*); *Crasna*, cu resultat fórte bun (înv. Andreiŭ *Pustai*); *Peceiŭ*, cu resultat bun (înv. nu este); *Marin*, cu resultat de laudă (înv. Demetriu *Oros*); *Bănișor* cu resultat de laudă (înv. Ioan *Șimon*); *Ban*, cu resultat de laudă (înv. inter. Lazar *Sabău*). In *Mal* (înv. inter. Vasiliu *Mateiŭ*) și *Sîrbĭ* (înv. Ioan *Moldovan*) nu s'a putut constata resultatul cu esactitate, căcĭ abia s'a presentat în ambele locurĭ total: 10 copii. Indolența locuitorilor acestor douĕ comune contra tuturor sforțărilor și nisuințelor nobile ale Rdiss. Dn. vicar și a organelor civile, face, că causa școlară stagnéză, ba desastrul e desĕvêrșit.

(Va urma)

Concert și teatru in Galațĭ.

Onorată Redacțiune! Cu ocasiunea conferinței înv. gr. or. din tractul Agnita și Făgăraș, ținută în Galațĭ, inteligența de acolo cu ajutorul unui grup de domnĭ și domnișóre din Făgăraș au arangeat o representație teatrală împreunată cu concert, care a avut un succes splendid.

Representația s'a ținut în spațiósa sală de petrecerĭ din Galațĭ — care era împodobită cu verdéță, în fund era scena, frumos împodobită cu țesĕturĭ naționale și verdețurĭ.

La órele 8 sala, cât era de mare, dér nu mai găseai un loc gol, tóte erau ocupate. Căcĭ lume multă era de față, aprópe toțĭ învĕțătorii în frunte cu d-l comisar consistorial Mateiu Voileanu, apoi domnĭ, dómne și d-șóre din Făgăraș și împrejurime, afară de aceștia fórte mulțĭ au fost și din loc, mândrele Gălățene cu portul lor seliștenesc se întreceau, ba chiar și din dómne am vĕḑut în port național, și le sta bine, căcĭ erau românce.

Programa a fost destul de bogată. Primul punct a fost: *a)* „*Steluța*“, de C. Decker și *b)* „*Cu ochii tei*“.

La un semn dat cortina se ridică, ér pe bină apare d-șóra Ana Nagy, care cu vocea sa de sopran face sĕ vibreze aerul, ér urechea nóstră o deștéptă sĕ asculte, și ascultă, ascultă și ar fi tot ascultat.

Urméză punctul 2, „Prima rochie lungă“, monolog de I. Vulcan, predat de d-șóra Elvira Dejenariu — cu haz, încât adeseorĭ era întreruptă prin rîsul auditorilor. Prin perfecta predare a acestui monolog, d-șóra Dejenariu ne-a arătat, că o inimă veselă póte înveseli tóte inimile ascultătóre. Aplause furtunóse i-a încoronat succesul.

In punct 3 a fost pus douĕ doine poporale „Hai copilă“ și „Copiliță“, solo de bas esecutate de d-l Andreiu Ludu teolog abs., învĕț. în Făgăraș. Era așteptat cu mare foc d-l Ludu, fiind cunoscut ca cel mai bun basist, de aceea apariția sa pe scenă e primită cu furtunóse aplause. De-odată vocea i-se deschide, lumea ascultă liniștită, doina 'șĭ urméză melodios drumul sĕu, și-țĭ atingea urechea atât de sonor, atât de dulce, încât îțĭ părea că îțĭ șoptesce cine-va. Asemenea și „*Copilița*“. Dér cu acestea n'a scăpat de public, care nu mai încetà cu aplausele, ci-l rechemà pe d-l Ludu; d-sa din nou ne delectéză cu „Un vis frumos“. In adevĕr un vis frumos, și am fi vrut sĕ-l visăm mai mult, dér cortina cade, aplausele nu mai încetéză, curg potop.

La punct 4 apare pe bină o copiliță cu obrajĭ roșiorĭ îmbujorațĭ, îmbrăcată în pitorescul port național, era d-șóra Irina Silagyi, care e primită cu frenetice aplause. A sciut sĕ ne predé cu atâta măestrie „Dușmancele“ lui Coșbuc, încât ai fi dis de bună sémă, că e ea cea dușmănită de Lina, după care Sorin muria.

Urméză pct. 5, „In zadar“ și „Nu-i dreptate“, cuartet duplu esecutat sub conducerea d-lui A. Ludu, care a succes fórte bine, încât „Nu-i dreptate“ la cererea publicului a trebuit repetat.

Ca încheiere a producțiunei sĕ jócă piesa lui V. Alexandri „Florin și Florica“, în care se distinge d-șóra Irina Silaghi în rolul Floricei, d-l înv. Tr. Păcală în rolul lui Florin, d-l Costi Toma, a jucat pe Colivescu palimasul și fórte mult haz a produs publicului prin interpretarea naturală a lui, dér vêrf la tóte le-a pus tot d-sa la urmă, când Florica s'a măritat, ér el a întrebat'o, „dér eu cu... cu... cum rĕmân“, la ce publicul nu mai póte de rîs, ér aplausele rĕsunau de se cutremura sala, și cortina cade.

După producțiune urmà dansul.

Ion din Comăna-de-jos.

Representații, concerte și petrecerĭ.

Corul bisericei gr. orientale române din Brașovul vechiŭ invită la petrecerea teatrală musicală declamatorică împreunată cu dans, ce o va aranja Duminecă în *25 Maiŭ* st. v. (7 Iunie st. n.) 1903 ḑiua întâia de Rosalii în sala hotelului „Central nr. 1“ din loc. Corurile se dirigéză de d-l Nic Oancea jun. Inceputul la $7\frac{1}{2}$ óre séra. Prețul de întrare: de persónă 1 corónă, pentru studențĭ 80 banĭ. Venitul curat este destinat pentru sporirea „fondului corului“ de la biserica Sf. Adormirĭ din Brașovul vechiŭ. Contribuirile peste taxa de întrare se vor primi cu mulțămită și se vor publica.

Programul: 1. Musică. 2. „Trecui valea“. 3. „Zuleică“, declamațiune seriósă de Nuși Tuli, declamată de ***. 4. „Mama Anghelușa«, canțonetă comică de V. Alecsandri, predată de d-l I. Aldea. 5. „Morĭ mândro“. „Erĭ am fost la popa 'n clacă“, corurĭ mixte de A. Bena. 6. „Țiganul și Tipicul“, anecdotă de T Speranță, declam. de d-l Radu Rĕșnoveanu. 7. Teatru: „Sĕrăcie Lucie“, comedie poporală cu cântece într'un act de I. Vulcan. Persónele: D-l G. Popovicĭ. d-șóra M. Jianu. d-l N. Florea. d-l C. Cârstea, d-l D. Jaliu. *** d-șóra P. Puiu, d-șóra M. Puiu, d-șóra M. Rusu, d-șóra M. Micu, d-l N. Tampa, d-l I. Micu Neveste, fete, feciorĭ, copii, popor. După producțiune urméză dans începêndu-se cu „Călușerul“ și „Bătuta“.

Literatură.

„Școla și Familia“, foie pedagogică literară, apare la 1 și 15 a fie-cărei lunĭ. Redactor Ioan *Dariu*. Cu concursul d-lui profesor N. *Sulică* și al mai multor profesorĭ învĕțătorĭ și alțĭ bărbațĭ de școlă. Abonamentul pe un an 6 cor. $\frac{1}{2}$ an: 3 cor. România 10 lei. (Abonamentele a-se trimite pe adresa d-lui Nicolae *Oancea*, învĕțător Brașov). Tipografia A. Mureșianu. N-rile 5 și 6 reunite, ce au apărut acuma, au următorul sumar: Școla pedagogică herbartiană: Biografia lui I. Fr. Herbart (cu portret) I. Dariu. Treptele formale și adevĕrata lor origine de George Maican. Din icóna școlei române la finea veacului al XIX. Candid Mușlea (cu portret) de I. Dariu. Groparul, de N. Rădulescu-Niger. Insuflețirea învĕțătorului, V. Dumitraș, învĕț. Cum îngrija Maria de copii, de Cornelia. Lecțiune practică din Abecedar, de Alexandrina Dogariu m. Trifu. Prelegere practică, de Ioan Crișianu, învĕț. Copilul (sentințe despre el), ***. Conferența învĕțătorilor din cercul Brașovului, (protopopiatele: Brașov, Bran și Treiscaune) R. Adunarea generală a Reuniunei învĕțătorilor gr. or. rom. din despărțămêntul Caransebeșului, Dascălul din Ma...va. Clasele principale ale interesului. (După pedagogia lui Herbart), Radu Prișcu, învĕț. Cronica școlei ***. Cronica sciințifică, ***. Cuvinte strĕine în limba română, ***. Literatură. — Pentru distracție. — Poșta nóstră. — Poșta redacțiunei ***.

---

svêrcolea pe bancă și vêslea cu puterea desperărei. Caicul sbura ca săgéta. In fața lor se ridicau umbre de vapóre; caicul se perdù din nou printre ele, învêrtindu-se ca o sfêrléză în fâșiile de apă dintre păreții vapórelor.

— Ascultă, mĕ! Décă te întrébă cine-va ceva, sĕ tacĭ, de vrei sĕ mai trăescĭ. M'ai ințeles?

— Da! suspinà Gavril ca rĕspuns la porunca asta aspră și adăugà cu amărăciune: Sunt pierdut!

Gavril îșĭ pierdù cu totul capacitatea de a ințelege ceva și se preschimbà într'un automat, fără idei, pĕtruns de prevestirea unei nenorocirĭ. Băgà lopețile în apă în mod mechanic, se lăsà pe spate, le scóse ér, le băgà din nou, uitândându-se tot timpul la galențiĭ*) lui.

Murmurul adormit al valurilor, isbindu-se de vapóre, amenința și prevestia ceva; ți-se făcea frică.

Étă și portul. După zidul lui de granit se audiau vocĭ omenescĭ, plescăit de apă, cântece și fluerăturĭ.

— Stai! șoptĭ Celcaș. Pune jos lopețile. Sprijină-te cu mânile de zid. Tăcere, diavole!

Gavril se sprijini cu mânile de zidul drept, ducênd caicul în lungul zidului.

Caicul se mișca fără sgomot, atrăgênd cu bordul lui noroiul verde de pe frundiș.

— Stai! Dă-mĭ lopata. Unde-țĭ e pașaportul? In traistă? Dă-mĭ traista, repede. Asta ca sĕ nu-țĭ iei tălpășița, pretine. Acum n'o sĕ mai îndrăsnescĭ. Așteptă-me. Și de vei scóte măcar un sunet, te voiŭ găsi în fundul mării!

De-odată se agățà cu mânile de undeva, se avêntà în aer și dispărù pe zid.

Gavril tresărì. Tóte astea se petrecură fórte repede. Simția că blestemata de frică și greutate pe care o avea în fața acestui hoț, bărbos și slab, dispărea...

Acum sĕ fugă!... Se uită, respirând liber, în jurul lui. La stânga se ridica cheresteaua unui vapor fără catarg, ca un sicriŭ imens, tăcut și pustiu... Fie-care isbitură de val tredia în el un echou înăbușit, care sĕmĕna cu un oftat adênc. La drépta se ridica zidul de piétră al schelei, ca un șérpe rece, nemișcat. La spatele lui se vedeau catarge negre și înainte, în locul dintre zid și bordul vaporului ca un sicriu, era marea, tăcută, pustie, cu norii carĭ plutiau de-asupra ei. Totul era pustiu, negru și amenințător. Lui Gavril i-se făcù frică. Frica acésta era mai rea ca aceia pe care i-o inspirase Celcaș. Iĭ pătrundea în piept ca un sloiŭ ascuțit de ghiéță, făcêndu-l ghem și țintuindu-l pe bancă.

(Va urma.)

*) Pantofi de lemn.

Poesii poporale.

Pentr'un pic de loc de șură
Luaiŭ fată știrbă 'n gură,
Pentr'un pic de loc de casă
Lăsaiŭ mândra cea frumósă
Și luaiŭ o ponihósă
Pentr'un pic de loc de-arat
Vai ce măndră mĭ-am lăsat
Și luaiu ciuma din sat.

*

Cine-șĭ lasă drăguța
Nu-șĭ iubesce viéța.
Cine ia pentru moșie
Numai Dumnedeu îl scie.

*

Decât cu bogată próstă
Mai bine la capre 'n cóstă,
Că mai tai câte-o crenguță
Și ér te ducĭ la drăguță.

*

Lăcomit'am la iosag
Și-am lăsat ce mĭ-a fost drag,
Lăcomii la vacĭ și boi
Și m'am legat de nevoi
Lăcomit'am la avere
Șĭ-am luat fără plácere.
Cine-a mai face ca mine
Dumneḑeu nu-i dee bine,
Că nicĭ mie nu mĭ-a dat
Numai jale și bănat.

*

De-ai umbla cât pămêntul
Nu-i mai greu ca urîtul,
Urîtul unde se pune
Face inima tăciune
Și voia bună carbune.
Dragostea unde se-alină
Acolo-i numai lumină
Și tignélă și hodină.

Culese de: *Const. Manu,*
învĕțător în Strîmbul.

EDUCAȚIUNE.

Educațiunea unei fete de la țeră *)

Ionel a trăit mereu în mijlocul nostru, mulțumit și pururea cuprins cu d'ale gospodăriei. Când s'a întors de la armată, era de 23 de anĭ.... De atuncĭ am fost băgat de sémă o schimbare în purtarea lui. Dumineca, după biserică, mergea regulat la părintele preot acasă, unde rĕmânea până la vremea mesei și une-orĭ acolo și prândia...

Măriόra părintelui preot avea 18 anĭ împlinițĭ și era cea mai harnică, mai cu minte și mai drăgălașă fată din sat. Ionel simția încă din copilărie o deosebită atragere către Mariόra, care venia dilnic la noi, de se juca și lucra dilnic împreună cu Măriόra nόstră, pe care am fost măritat'o...

Dér ce sĕ înșir multe? Ionel *iubia* pe Maria *părintelui și dênsa* îl iubia de asemenea.

Aci e locul sĕ spun *cum am crescut* și noi pe Mariόra nόstră și cum a fost crescută și Mariora părintelui, care s'a măritat cu Ionel.

Crescerea generală a fetiței în prima vêrstă este mai aceeașĭ ca și a băiatului. De la 9 anĭ în sus se ivesc *deosebirile* între desvoltarea fetiței de cea a băiatului. Acesta are de obiceiŭ mai mare putere, pe când fetița e mai plăpandă; băiatul e aplecat spre *gândire*; fetița rĕmâne cu mintea mai mult la ființele și la lucrurile de față, în cercul icόnelor sĕu representărilor; băiatul are simț pentru adevĕr, drept și dreptate, pentru bine, frumos și cuviincios; băiatul este mai neastêmpĕrat în mișcările, în jucăriile și în lucrările sale; el stăruie sĕ fie tot în *afară* de casă, pe când fetița e mai aședată, mai blândă și mai astêmpĕrată; ei 'i place mai mult viéța liniștită și lucrările din casă. Și în vorbire se pόte vedé o deosebire: băiatul vorbesce mai apăsat, mai greoiŭ, pe când vorba fetiței e mai dulce și mai curgetόre.

După statornicirea deosebirilor dintre desvoltarea băiatului de a fetiței, se arătăm pe cât întră în cadrele acestei cărțĭ *chipul cum a fost educată Mariora nόstră.*

Mariόra, de când s'a născut, a fost nedespărțită de mămă-sa. Mama o hrănia, la sînul ei; mama o scălda, mama o adormia. Orĭ-ce lucru îl lăsa, când trebuințele vieții fetiței o chemau la împlinirea datoriilor de mamă. Acésta o pόte face orĭ-ce mamă cu atât mai lesnicios, cu cât e mai b gată sĕu mai sus pusă, căcĭ atuncĭ are și mijloc și timp mai mult a vedé de copil. Astfel crescu fetița ca un bobocel sub nemijlocita îngrijire a mamei. Când intra în anul al *treilea*, Măriόra avea *un légăn* și *o bucătărie* pentru păpușică. Dér, cum dênsa nu era destul de pricepută, mama 'i ajuta la joc și la jucării, arătând cum sĕ-șĭ îmbrace păpușica, cum s'o pόrte, cum sĕ-o adόrmă, sĕ-i cânte *Nanĭ, nani puișor*, cum s'o așeḑe în légăn. Mama 'i arată ce și cum sĕ dregă Mariόra în bucătăria păpușicei, din care nu-i lipsia nicĭ chiar o solniță. De la trei anĭ fetița a început sĕ urmeze și la *grădina de copii*, ce o înființasem tot în localul școlei într'o parte unde era cea mai frumόsă grădiniță. Acolo se împretini cu Mariόra părintelui preot și cu alte fetițe de séma ei, cu care jucându-se și cuprindêndu-se cu nenumĕrate deprinderĭ bune, fetița se mai cuminți, sub priceputa și ințelépta ocârmuire a unei mătușe, care venise la noi ca învĕțătόre rĕmasă vĕduvă după mόrtea bărbatului ei, fost și acela învĕțător. Bunicica — așa-i diceau copiiĭ — îi învĕța a-se purta cuviincios unii cu alții, a-șĭ iubi mai mult părinții și a se închina împreună lui Dumneḑeu, ca într'o mică bisericuță. La *grădina de copii* învĕța Măriόra și o mulțime de poveștĭ frumόse despre alte fetițe cu minte, despre dobitόcele și plantele folositόre. Când era vremea sĕ se întόrcă acasă de la *grădină*, mama 'i eșia înainte și pe drum spre casă povestiau despre cele vĕḑute, auḑite și pățite la școlă și despre păpușica ei de acasă. In fie-care Sâmbătă, după prând, când se făcea acasă la noi, curățenie, Mariόra își îngrija binișor de bucătăria ei, spăla rufe și cosia rochia păpușelei. Așa a dus'o Măriόra până când era de șépte anĭ, când trecu la școla primară; dér și atuncĭ ajutorul mamei era nelipsit; nu mai puțin făcea și ea în schimb mamei unele servicii. Indată ce se întorcea de la școlă, Măriόra îșĭ punea șorțul dinainte și se învêrtia prin bucătărie pe lângă mamă-sa, ștergênd tacâmurile și punênd în rênd masa. Și, cu cât crescea mai mare fetița, cu atât mai mult ajuta ea mamei; ea începu sĕ deretice prin casă, sĕ tόrcă, sĕ cόsă batiste și sorțurile, sĕ gătéscă o ciorbă sĕu o mâncărică și sĕ servéscă o masă pe séma nόstră. Fiind ea fόrte simțitόre, și mama, și eu ne feriam s'o amărîm cu vorbe séu sĕ o certăm; las' că nu ne da prilegiŭ nicĭ-odată la acésta. Măriόra era fόrte pricepută, judecând drept gradele de virtute séu de slăbiciune ale omenilor ce veniau in atingere cu ea; dér era și fόrte seriόsă și tăcută; nu vorbia decât când o întreba cine-va. Cu Ionel se iubiau ca doi porumbei.

Astfel, până la 14 anĭ, Mariόra îșĭ împărți timpul între școlă și gospodăria casei. De atuncĭ sciind fόrte bine sĕ cetéscă, sĕ scrie și sĕ socotéscă, fetița se cuprindea *numai* cu lucrările casei. In casă, în bucătărie, în cămară. Măriόra era ocupată ca furnica din poveste; mama numai o călăuzia; ea îndeplinea totul: Ea torcea și îșĭ cosea hainele și mama începu s'o învețe la croit și la țesut; dér la lucrul acesta fiind cam greu, n'o prea îngăduia mama. *Și, sĕ se scie că fetele, la vêrsta acesta, avênd sĕ crescă și sĕ se desvolte, nu-i bine sĕ se pue la lucrurĭ grele, ca țesutul, aducerea apei cu vase marĭ și purtarea de alte sarcinĭ, șederea neîntreruptă cu trupul îmbulzit, la cusut și și altele de felul acesta.*

Când împlinise 16 anĭ, pentru a obicĭnui pe încetul cu despărțirea de noi și de casa nόstră, am fost trimis'o pentru jumĕtate de an la o mătușă a ei după mamă, care locuia în alt sat și era o gospodină de mâna întâiŭ. Acolo Măriόra îșĭ întregi meseria gospodăriei; ea deretica prin casă, ea gătia ea, îngrijea de copii; ea servia pe tόtă lumea; ea era sufletul casei. Când se întόrse acasă, se făcu podόba cea mai prețiόsă în familie. De atuncĭ mama îșĭ împărția cu dênsa grijile și munca, fiind-că Mariόra era tovarășa cea mai credinciόsă și mângăerea cea mai dulce a mamei; ea era fiica cea mai supusă și mai gata de servire pentru mine, cea mai bună îngrijitόre a lui Ionel, pentru care ar fi sărit și în foc; ea era supraveghetόrea cea mai neadormită și mai strașnică a casei; nicĭ servitorul, nicĭ servitόrea nu erau uitațĭ de dênsa; pe care-i controla, dér îi și mulțumia. Ea îșĭ avea timpul bine împărțit; înainte de prând era dόmna curățeniei prin odăi și stăpâna bucătăriei; atuncĭ începu sĕ facă, une-orĭ, și singură pâne de casă, în cuptor. După prând torcea, cosea, croia până la vremea cinei, când érășĭ ea rânduia totul. După cină, înainte de culcare, împreună cu Ionel, încheiau socotelile ḑilei; Măriόra ale gospodăriei din casă, din năuntru, Ionel ale celei din afară și, pe urmă, făcea cu mama programa lucrărilor ḑilei următόre; în sfêrșit, îngrija ca paturile tuturora sĕ fie curate și în rênd bun.

Astfel *Mariόra era îngerul binefăcĕtor al familiei; la dênsa virtutea s'a înrădĕcinat în inimă ca obiceiu, mai nainte ca cine-va sĕ i-o fi pus în minte ca judecată.* Și chipul acesta de a fi, de a gândi, de a simți, de a lucra și de a se purta, îl păstra până la căsĕtorie, când rolul de fată mare îl schimbă cu cel de soție. La 20 de anĭ, când era deplin și bine făcută la trup, rumenă la față ca un bujor și frumόsă ca un trandafir, pricepută la minte și ințeléptă la purtare, am măritat'o după cel mai sănĕtos, mai cuminte, mai harnic și mai bun flăcău din sat, după *Andreiu* al *Banului*, cu care, când era sĕ însurăm pe Ionel, avea doi copilașĭ, ca doi îngerașĭ și trăiau mulțumițĭ și fericițĭ, ca doi porumbei.

La fel cu Mariόra nόstră a crescut și s'a pomenit fată de măritat și Mariόra părintelui preot. Amândouĕ au trăit împrĕună începênd din grădina de copii mai bine ca douĕ surorĭ. Astfel n'a fost mirare, că Ionel îșĭ alese de soție pe Măriόra, care sémănă cu soru-sa ca ou cu ou.

(Va urma).

*) Din „*Ionel*". Carte pentru părințĭ și alțĭ educatorĭ, de V. Gr. *Borgovanu.* 502 paginĭ. Prețul 2 cor. Se află la *Todoranu,* în Gherla.

POVEȚE.

Beuturĭ pentru bolnavĭ. Tόtă lumea scie cum se prepară limonada din lămâi séu de portocale, dér pentru sĕrmanii bolnavĭ cuprinșĭ de călḑurĭ, trebue sĕ mai schimbăm felul beuturei pentru a le potoli setea:

Etă o beutură necunoscută, ușόră de preparat și pe care bolnavii o beau cu plăcere:

Se iau 2 mere, sĕ taie în bucățele, fără a-le curăți de coje, le fierbem timp de un sfert de ceas într'un litru de apă; strecurăm printr'o pânză curată și lăsăm apoi apa sĕ se răcéscă spre a avé temperatura odaiei în care se află bolnavul. Ii dăm apa acésta sĕ bea, fără sĕ mai punem nicĭ o bucățică de zabăr.

Peronospora sĕu mana viilor și mijlόcele de apĕrare.

(Urmare).

Timpul cel mai bun pentru desvoltarea manei este o temperatură între 25°—30° căldură și în special cέță, ploi încete și lungĭ, rouă multă, în fine umeḑélă. Anul acesta a început cu ploi multe și cum ca de obiceiŭ vom avé și căldură, atât în primăvară cât și la vară, este un an de temut pentru vii; așa-dér trebue se ne gândim din vreme și sĕ ne pregătim la lupta în contra acestui flagel, chiar decă în urma brumei ce a dat, nu am mai avé rod în vie; căcĭ apĕrând via de mană, lucrăm la crescerea unui lemn sănĕtos, care va da rod mult și bun în anul viitor. Mana viilor leac nu are; dér se pόte preîntêmpina cu ușurință, adecă se pόte împedeca sĕ nu se desvόlte pe viță, și acésta stropind foile și părțile tinere cu substanțe lichide, carĭ distrug sĕmênța acestei ciupercĭ. In general aceste substanțe cuprind *pétra vênată*, a cărei putere omorîtόre în contra sĕmințelor de felul acestora este fόrte mare; o parte de piétră vênătă la 100.000 apă este îndestulător, ca sĕ tăem puterea de încolțire a acestor seminte (Conidii).

Pentru a ne face o idee cum substanțele acestea apĕră vița de vie în contra manei, sĕ ne închipuim, că pe fața de de-asupra a foilor și pe părțile tinere ale viței s'ar afla preserate micĭ bucățele de piétră vênĕtă. Sĕ presupunem, că pe foi se aflau deja séminte de mană sĕu că s'au depus pe urmă. Atât cât este uscătură, sĕmințele manei stau locului, deși vii; însĕ decă vine o cέță sĕu o plόie, în fine decă cade o picătură de apă, sĕmințele ciupercii încep se încolțéscă, dér tot în același timp și piétra vênătă s'a topit și tocmai apa care trebuia sĕ le dea viéță, le aduce peirea lor, omorîndu-le. Precum vedem, pentru-ca via sĕ fie mereu apĕrată de venirea manei, trebue ca în tot-deuna sĕ aibă pe foi și pe tόte părțile tinere substanțe otrăvitόre, ceea-ce în practică facem stropind via. Astfel fiind, ar urma sĕ întrebuințăm la stropirea sĕu pulverisarea vițelor ca materii lichide sĕu prafurĭ care sĕ conțină numai substanța activă, ceea-ce se și face pe alocurea cu tratamentul numit simplu, adecă o soluțiune compusă numai cu 300 gr. piétră vênătă la 100 litri apă. Un asemenea tratament are douĕ rele mai de sémă: întâiul, se pόte întêmpla sĕ ardă foile și al doilea nu se vede stropitura pe vie.

Tratamentul cel mai bun, eftin și cu folos, care se întrebuințéză fόrte mult, este așa numita *Zémă Bordelesă*, a cărei descoperire e datorită unei întêmplărĭ. In podgoria Bordeaux din Franța, viile erau aprόpe de o casarmă, și cultivatorii mai mărginașĭ le stropiau cu apă de piétră vênĕtă voind sĕ facă pe soldațĭ a crede, că strugurii sunt otrăvițĭ, spre a nu-i fura. Intru cât via a fost apĕrată de furtișag, prin acest mijloc, ne se spune; au vĕḑut însĕ, că viile acestea îșĭ păstrau foile până în tomnă târdiu, pe când cele nestropite se desbrăcau din vreme de foi, fiind atacate de mană, acésta a făcut ca acest mijloc sĕ se întrebuințeze și sĕ se rĕspândéscă ca tratament în contra manei. La început dosele de pietră vênătă și var erau marĭ; acum însĕ după o practică îndelungată și esperiențe repetate s'a stabilit ca indestulătόre cantitățile următόre:

1) Pentru un tratament slab.

In 100 litrii apă:

Piétră vênăta, 1 kilogram — 1,500 gr.

Var gras nestins 0,75.—200 gr.; în cas de var stins 2—3 kgr.

2) Pentru un tratament forte.

In 100 litrii apă:

Pétră vênĕtă, 2 kgr.

Var nestins, 100—500 gr.; în cas când varul este nestins punem 4 kilograme-

(Va urma.)

Anunțurĭ de căsĕtorie.

De la 22 până la 28 Maiŭ 1903.

1. Iohann Giersch evangelic, portar cu Ana Klőss ev. din Brașov. 2. Andreas Rudolf Klos ev. zugrav de decorațiunĭ cu Rosina Maria Tartler ev. din Brașov. 3. Stampar István rom. catolic păzitor de nόpte la gară cu vĕd. Pavel Dobra n. Bârsan gr. or. din Brașov. 4. Otto Primus rom. cat. funcționar de asigurare cu Hermine Kraus ev. din Brașov. 5. Nagy Lajos ev. ref. calfă de tinichigiŭ cu Rafila Bordas gr. catolica din M. Vásárhely.

Calendarul sĕptĕmânei.

MAIU. (1903) are 31 ḑile. FLORAR.

Ḑilele	Călend. Iul v.	Călend Greg.
Dum.	18 Petru si Dion	31 1 † Ros. Angel
Lunĭ.	19 S. m. Patriciu	1 Iunie † 2 Ros.
Marțĭ	20 S. m. Talaleu	2 Efraim
Merc.	21 **Const. și Elena**	3 Erasmus
Joi	22 Cuv. m. Vasile	4 Carpasius
Viner	23 C. P. Mich. Măr.	5 Bonifaț
Sâm.	24 C. p. Simeon	6 Benignus

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 29 Maiŭ 1903.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fi
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	13	40
„	Grâu mijlociu . . .	13	20
„	Grâu mai slab . . .	12	80
„	Grâu amestecat . .	9	40
„	Secară frumόsă. . .	8	20
„	Sĕcară mijlocie. . .	8	—
„	Orz frumos	7	20
„	Orz mijlociu. . . .	7	—
„	Ovĕs frumos. . . .	5	20
„	Oves mijlociu . . .	5	—
„	Cucuruz	9	20
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	16	—
„	Fasole	14	—
„	Sĕmênță de in . . .	16	—
„	Sĕmênță de cânepă .	7	20
„	Cartofĭ.	1	50
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
„	Carne de porc . . .	1	12
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil.	Sĕu de vită prόspĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit . .	62	—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Anunţ de licitaţie.

In **22** şi **23 Iunie st. n.** se va **vinde** cu licitaţie **în localul casei de Zăloge** dela órele 8—12 a. m şi 2—4 óre p. m. obiectele amanetate în luna lui April şi Maiŭ 1902 până inclusive cu Nr. 8663—1902, a căror termin a espirat şi nu s'au rescumpĕrat.

Obiectele care se vor vinde sunt **giuvaericale, ciasornice d'aur, şi argint** şi alte scule de aramă-cióie, **cositor, flanele, haine** bărbătescĭ, femeescĭ, **cisme, ghete** ş. a. Vêndarea se face cu banĭ gata.

Rĕscumpĕrarea séu înoirea amanetelor se póte face numai cu o di înainte de licitaţie.

In dina vêndării cu licitaţie nu se permite niciĭ într'un chip.

Brassó, 28 Maiŭ 1903.

Oficiul cassei de amanete din Braşov.

995,1—3.

Moşie de vêndare.

In posiţia cea mai frumósă a Sĕcuimeĭ, distanţă 2 óre de la Braşov, ér de la staţiunea căleĭ ferate distanţă de $^1/_4$ óră, **este de vêndare o**

moşie de 154 jugĕre,

cu casă domnésca şi edificii economice

Loc fórte potrivit pentru zidire de fabrică de spirt şi pentru instalare de lăptărie.

Adresa la administ „Gazetei".

(986 1—3).

Un învĕţăcel, care se fie din o familie bună şi posede 1—2 clase reale séu gimnasiale, pe lângă întrega întreţinere, **se primesce momentan în prăvălia** de modă şi manufactură a subsemnatului

Iulius Popovici
în Haţeg.

Photoplasticul

institut de artă de primul rang.
Braşov, Strada porţiĭ nr. 16.

Duminecă din 31 Maiu până la 6 Iuni 1903 de vĕdut

O călĕtorie interesantă prin Triest şi Pola.

50 vederĭ dintre cele mai splendide

Nime sĕ nu perdă ocasiunea de-a le vedé.

Un „Grand-Gramophon" cântă gratuit.

M. S. Impĕratul-rege Franz Iosef, M. S. Impĕratul Wilhelm al Germaniei, M. S. Regele Eduard al Angliei, M. S. Regele Emanuil al Italiei etc. etc. au visitat în mai multe rândurĭ **Photoplasticul** 8(952.)

Intrarea: **25 cr.** Copiĭ şi militarĭ până la sergent **10 cr.** Abonament pentru 8 seriĭ, adulţi **fl. 1.20**, copiĭ **60 cr.**

500 fl. plătesc celui ce va mai căpĕta vre-odată **durere de dinţĭ,** ori iĭ va mirosi gura, după ce va folosi

apa de dinţĭ

a lui Bartilla, o sticlă **70 banĭ.**
(Pentru pachetare 20 filler deosebit)

Erezii A. Bartilla (E. Winkler)
VIENA, 19/1., Sommergasse 1.

Sĕ se céră pretutindenea apriat apa de **dinţĭ** a lui Bartilla. Denunţărĭ de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se póte căpĕta, trimit 7 sticle cu 5 cor. 20 fil. franco; 16 sticle cu 9 cor. franco.

Se capĕtă în BRAŞOV la farmacia D-lui Victor Roth.

Primul atelier român de lăcătuşerie artistică şi mehanică în Austro-Ungaria.

EUGENIU PRECUP.

Primul Atelier român de lăcătuşerie Artistică
şi Construcţie de Velocipede şi maşinĭ de cusut.

Instalaţiunĭ de Conducte de apă, odăi de baie, Closete, gaz aerian, sonăr i şi telefóne, Canalisaţiunĭ pentru pivniţĭ etc

Deposite: de cele mai bune şi ieftine **MAŞINĬ** pentru gătit bucate, (**SPARHERDE**) de orĭ şi ce calitate,

de cele mai bune şi renumite **Maşinĭ de cusut originale DÜRCOP,** de cele mai solide şi renumite **Velocipede Diamant,**

de cele mai nouĕ şi perfecte

Benzin-electro-motor-Velocipede de $2^1/_4$ putere de caĭ.
VULTURUL, (Benzin-Motor-Bicickel Adler).

Pentru tóte **garanţie cuvenită şi preţurĭ fórte ieftine.**

Asemenea **tot felul de reparaturĭ prompt şi ieftin.**

Apelând deci la sprijinul Onor. public, sunt

cu tótă stima

Eugeniu Precup
Strada Castelului (Funarilor) Nr. 28.

Cele mai bune şi renumite maşinĭ de cusut.

Velocipede şi Benzin-electro-motor-Velocipede cu $2^1/_4$ putere de caĭ.

Esecută: porţĭ, gardurĭ, galeriĭ, balcóne, şi grilagiurĭ de morminte din fier.

In atenţiunea Onor. Dame!!!

După ce mi-am **mutat Magazinul meu de**

Confecţiunĭ de Dame

din Strada Vămii

în Magazinul meu de haine pentru bărbaţĭ

din piaţă Şirul inului 28,

tot acolo am aranjat un **SALON** separat pentru

CONFECŢIUNI DE DAME.

Am onórea a aduce la cunoscinţa Onor. Dame, că sunt **în posiţie a corespunde cerinţelor celor mai pretenţióse în acésta branşă.**

De óre-ce pentru **acest articol nu am absolut spese, nimenĭ nu póte concura cu mine, ce priveşte ieftinătatea. — Revine la o singură încercare, pentru a se convinge de cele mai de sus.**

Tot-deauna asortiment mare şi cel mai nou!

Tot-odată imĭ ieau voie a recomanda şi **bogatul meu**

DEPOSIT DE HAINE,

pentru bărbaţĭ, băeţĭ şi copiĭ,

după cea mai noă modă, cu preţurĭ fórte ieftine.

Apelând la sprijinul Onor. public, sunt

21—50.(877). cu tótă stima

Rog a fi cu atenţie la firma!! **HEINRICH SCHUL.**

MARE VÊNDARE

DE STOFE DE SPĂLAT DE VARĂ!

Cretóne, Zefire de olandă, Batiste colorate, Rochiĭ de olandă, Batiste brodate de Elveţia, Blouse şi novitățĭ de Jupóne, Delains de lână curată.

Fie-care asortiment în o colecţie de mostre **stofe de vară dela 50 kr. până la 5 fl.**

Mostre din articolele de sus se trimit gratis şi franco.

Wetner Mátyás Magazin de mărfurĭ de modă pentru dame,
Budapest, Andrássy-ut nr. 3.

PAGLIANO-SIRUP

Mijloc de curăţirea sângelui. Preparat din anul 1838, de Prof. Girolamo Pagliano, FLORENZ, Via Pandolfini, (ITALIA).
Depositul de trimitere: Farmacia BRACHETTI. **ALA, Süd-Tirol.**

Deschidere de Restaurant!

Am onórea a aduce la cunoscinţa On. public, că renumita **„Restauraţia Gabel"** din casele de Concert (Redoută) **să deschide cu musica militară, adi Sâmbătă 30 Mai st. n. a. c.**

în Restaurantul dela Villa Kertsch.

Unde se află de vêndare renumita **bere de „PILSEN"** şi **Vinurĭ curate** din Ardeal.

Bucătărie bună şi excelentă.

Serviciu prompt şi cu atenţie. — Preţurĭ ieftine.

Rugând pe On. clientelă a mĕ încuragia şi pe viitor în localul nou, unde îmĭ voiu da tótă silinţa de a mulţămi On. public pe deplin ca şi până acum, rĕmân cu tótă stima

Entrée liber. **Ioan Munteanu,**
restaurater.

Mare deposit de Pânzărie a lui Benedict Schroll.

Se vinde cu bucata, cu preţul de fabrică,

per cassa se dă sconto de 8%.

FRAŢII ŞIMAY

Braşov, Têrgul grăului nr. 3.

Trusourĭ complete pentru mirese; deposit de **ALBITURI** şi **PANZERII** de masă; asortiment bogat de Confecţiunĭ pentru dame, **articole de modă**, indigene şi strĕine.

Se primesc **comande** pentru **vestminte de dame şi bărbaţĭ**, care se vor esecuta cât se póte cu gust, solid şi punctual, **cu preţurĭ moderate.**

Mare asortiment: de **COVOARE şi CUVERTURI.**

Cele mai nouă şi mai moderne **Perdele de dantelă şi lână.**

Deposit mare de Pânză de Olanda şi Pânzeturĭ
calitatea cea mai bună.